Poštnina plačana v gotovini. Leto LX V Ljubljani, v torek 1. novembra 1932 Štev. 251 a Cena 1 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563. Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Neznani svetniki

Ko gledamo v zgodovino Cerkve z njenimi svetniki, ki so kakor svetle zvezde na nebu, se nam godi podobno, kakor če opazujemo z ozvezdji posuto večerno nebo. Vidimo le nekaj velikih planetov in stalnic, milijone drugih nebesnih teles pa roma za nas neopaženo skozi svetovje. Čim dalje opazujemo, več jih vidimo. To je podoba neznanega svetnika, ki je zvesto in skromno izvršil v bojujoči cerkvi svojo dolžnost in je sedaj poveličan v zmagoslavni Cerkvi.

Neznani svetniki so v kakem oziru morda še večji kakor tisti, katere častimo na oltarjih. Morda ni nihče vedel za čudež v njihovih dušah, ko so hodili še po zemlji. Tudi ob smrti jih niso spoznali in morda celo slabo o njih govorili. Ure srčne tesnobe in dušne zapuščenosti so jim bile delež. Najbližji jih niso razumeli. In vendar so ostali zvesti notranjemu pozivu.

Neznani svetnik še tudi danes živi. Često je v skromnem življenjskem položaju, pa vendar nevidno plava nad njegovo glavo svetniška krona. Navadno niso niti posebno vidni v življenju ti neznani svetniki, le zvesto opravljajo svoje delo, žive tiho po božjih postavah, ne delajo nikakih zunanjih čudežev, pa vendar zbirajo v svoji duši nesmrtne zaklade. Je to duhovnik, ki v navidez nerodovitnem vinogradu neumorno deluje. Je to družinski oče, ki ne more pri vsej pridnosti več preživiti svojih otrok, a vendar zaupa v Boga in ohrani življensko bodrost. Morda je to mati, ki s pičlimi dinarji ne more več voditi še tako skromnega gospodinjstva. Neznani svetnik sedi morda za uradniškim pultom, kjer dela že leta in leta, n eda bi javnost vedela za njegovo ime. Neznanega svetnika najdete v neskončnem številu neimenovanih, s katerimi se v dobi tehnike postopa le še kot s številkami. Nosi kmetski suknjič ali delavsko srajco, tudi v športni obleki se skriva. V šolah, v gledališču, med inžinjerji in diplomati najdete skrite svetnike, so v vseh poklicih in vseh starosti.

Kdor hodi s pozornim očesom skozi življenje, odkrije tu in tam nepoznanega svetca božjega. Taki ljudje zapuščajo neizbrisne utise. Ne govore duhovitih rečenic, preprosto in skromno se izražajo, nimajo zahtev a vsak čuti, da je vse njihovo življenje zasidrano v Bogu. Žive v mestih in na deželi. Stopijo v ospredje samo v izrednih časih, ko je treba spričati svojo zvestobo. Sredi najbolj krvavega verskega preganjanja v Mehiki, ko je pričevanje vere postalo življensko nevarno, so se naenkrat pojavili. Veliko število jih je šlo na morišče z radostnim vzklikom: Živel Kristus Kralj! V navadnih časih pa ne pozna nihče njihovega števila, čeprav so jim čela zaznamovana s prstom božjim.

Zelo je tudi med vernim ljudstvom često razširjen napačen pojem svetosti. Nekateri malo posrečeni svetniški življenjepisi so mnogim svetnikom vzdeli podobo in poteze, ki preje odbijajo kakor privlačijo. Pripisujejo jim pretiravanja in čudaštva, slika se jih kot nasprotnike vsega naravnega in živega, o njih se pripovedujejo in pričakujejo senzacionelni čudeži, ki so Boga nevredni. Zato se med ljudstvom tako malo govori o naših »ljubih« svetnikih. Premnogi žive v veri, da mora biti svetnik posebljeno čudaštvo. Kolikšna zmota!

V prvi Cerkvi je veljal za svetnika, kdor je bil po svetem krstu uvrščen v družbo svetih in je v življenju dal pričevanje za Kristusa. Posebno čast so vživali mučeniki (martyres = priče), ki so prelili kri za svojo vero. Nam pa v glavnem pomenja svetost dejavno in nesebično izpolnjevanje božje volje, podkrepljeno z močjo posvečujoče milosti. Svetost torej ni odvisna od redovniške obleke, ne od zunanjih odlik in cerkvenih časti, zavisi le od združenja z Bogom, izpolnjevanja krščanskih čednosti, predvsem pa od trpljenja in zatajevanja. Tako je vsakemu dano, da napreduje v svetosti, ako se drži Cerkve in ji brez pridržka odpre svojo dušo.

Praznik Vseh svetnikov je vesel praznik, ki budi v nas polno veselja. Spominjamo se vseh tistih svojih bratov in sester, ki so v najtežji življenski borbi dosegli krono zmage. Izšli so iz nas, oni spadajo k človeštvu. Zato jim moremo zaupati. Svetniki so vez med Bogom in človeštvom, so most med nebom in zemljo. Ob njihovih zgledih se dvigamo. Danes, ko živimo dobo tehnike, nikakor ni v človeštvu ugasnila želja po izgubljeni metafiziki, po ljudeh, ki so zasidrani v večnem. Mar ni pravi nadčlovek in aristokrat v družbi vsak svetnik, kakor ga odlikuje katoliška Cerkev? S svojimi mislimi sega nad vsakdanje polje političnega in gospodarskega vrvenja in presoja življenje z višjih in širših vidikov, kakor iz poedinih področij samo po sebi ni mogoče. Že sv. Avguštin nekje omenja, da so svetniki velik dar ne le za Cerkev, ampak tudi za vsak narod in državo.

Z radostnim praznikom Vseh svetnikov pa se druži spomin na druge naše rajne, ki še potrebujejo končnega očiščenja za dosego svetniške glorijole. Pred zmagoslavno Cerkvijo sta postaji bojujoče in trpeče Cerkve. Tako vstaja tudi nad grobovi dragih rajnih, ki jih bomo danes in jutri obiskali, zarja večnega upanja. Vse cerkvene molitve tega dne govore o miru, počitku, luči in blaženstvu ter o neskončnem usmiljenju božjem. Ob misli na ljube rajne bo znova vstala otožnost v naših srcih in iskala utehe v cvetlicah in svetlih lučkah, ki jih bomo prižgali na njihovih grobovih. Veren človek pa išče in najde uteho predvsem v molitvi in v dobrih delih ter v ljubezni, ki jo izkazuje potrebnim, ker jo je rajnim morda izkazal premalo. — Vera, da so vsi mrtvi poklicani v nesmrtnost in vstajenje, blaži trpek spomin na naše rajne in izmirja bolest srca. V svetlobi dneva vernih duš in njegovega najglobljega smisla zadobita življenje in smrt večnostni pomen. Naj bi obisk grobov posebno letos bila nam vsem prilika za razmišljanje o pravem pomenu življenja in naj mila luč prižganih svetilk marsikakemu trudnemu potniku nudi novega upanja za težke dni, ki jih preživljamo.

drin.

✝ Msgr. dr. Anton Jerovšek

Maribor, 31. oktobra.

Nocoj ob sedmih je umrl, zadet od možganske kapi, msgr dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne. Pogreb bo v sredo, 2. novembra, ob dveh popoldne izpred hiše Tiskarne sv. Cirila na Koroški cesti 5. Truplo pokojnika bo po blagoslovitvi in poslovitvi prepeljano v Slovensko Bistrico, kjer bo pogreb v četrtek predpoldne.

Tvorec

Maribor, 31. oktobra.

Sredi priprav za počastitev svojega največjega življenjskega dela, ki ga je izvršil z omogočenjem nove postojanke božje misli in božje besede v središču lavantinske vladikovine, rezidence oo. jezuitov v Mariboru ter nove kapelice, posvečene presv. Srcu Jezusovemu, se je zgodilo: kap je smrtnonevarno pretresla njegove možgane, ki so iz leta v leto porajali vedno nove misli, načrte in spodbude za blagobit spodnještajerskega slovenskega katoliškega ljudstva in ki jih je do zadnjega prevzemala teža do skrupulance razvitega čuta dolžnosti, neugnane tvornosti in očetovske skrbi do vsega tistega velikega, kar je v nepretrganosti svojega delovanja, ki ni poznalo odmora, oddiha, počitnic in sličnih privoščil omehkuženega rodu naših dni, zgradil, postavil in ustvaril. Msgr. dr. Anton Jerovšek je bil v vsem svojem bistvu tvorec; v njem je tičala afirmacija vseh življenskih počel pozitivne in zveličavne aktivnosti; zidar in graditelj tiste vrste, ki vidijo in občutijo v stvarnosti uspehov za blagor skupnosti svoje notranje zadoščenje in stoje pri vsem tem v ozadju — tihi, molčeči, veliki. Eno je bilo, kar mu je od prvih početkov njegove javne življenske poti lebdelo pred očmi: duhovno, politično in gospodarsko zadružno reševanje spodnještajerskih katoliških Slovencev.

Voditelj

Prav resnično bo, kar je pred dnevi v ožjem krogu dejal eden njegovih najboljših poznavalcev: Slomšek je spodnještajerskim Slovencem prinesel duhovno ravnovesje, Jerovšek pa je po dr. Koroščevem odhodu v dunajski in po prevratu belgrajski parlament utrdil v politični in gospodarski moči kakor je vzporedno po letu 1907 prevzel vodstvo in uresničevanje katoliškega prosvetnega programa na spodnjem Štajerskem dr. Josip Hohnjec. V tistem na zunaj tako preprostem enonadstropnem poslopju na Koroški cesti 5, kjer sta imela dr. Jerovšek in dr. Hohnjec skupno stanovališče in gospodinjstvo, so se vršile mnoge zgodovinske seje, na katerih so se pretresala in obravnavala važna in pomembna vprašanja našega obstoja in napredka, pa tudi včasih usodna kakor takrat v obprevratnih dneh, ko je sejanje naših vodilnih slovenskih mož v pozni uri v uredništvu »Straže« in »Slovenskega Gospodarja« z rajnim dr. Verstovškom in generalom Maistrom na čelu prekinil žvenket šip, v katere je letelo kamenje, zalučano iz rok šovenov, ki so trepetali za moč in oblast, ki jim ni bila dana iz božjih in narodovih rok. Dr. Jerovškovo stanovališče je od leta 1911 sem, ko je prevzel ravnateljstvo Cirilove tiskarne, bilo center spodnještajerskega katoliškega slovenskega življenja.

Iz korenin slovenske zemlje

Msgr. dr. Anton Jerovšek je bil ves vzraščen iz slovenskega bistva; iz mladih let sem se je oblikovala in poglabljala v njem miselnost, ki ne more biti za nobeno ceno drugačna, ako nepopačena, neokrnjena poganja iz korenin naše slovenske zemlje in narodne biti ter potem iz njih do konca zajema: pozitivno katoliška in zavedno slovenska. Ta življenska usmerjenost je dobivala prve konkretne oblike zgoraj doma v Spodnji Novi vasi pri Slovenski Bistrici, kjer se je 23. maja 1874 narodil, in se je pozneje dopolnjevala v gimnazijskih letih v Mariboru, zlasti pa v bogoslovju, kjer je ravno tedaj v vsej svoji posvežujoči toploti in mlade bogoslovce prav posebno osvajajoče zavel duh Slomšekov, ki mu je Jerovšek navzlic političnim nevarnostim tedanje dobe ostal z vsem žarom svojih mladih in sposobnih sil in ki ga je uresničeval vse dni svojega življenja najprej kot kaplan v Vojniku, kjer je služboval od julija 1898 do 30. oktobra 1899, pozneje kot vzoren in odličen gojenec v zavodu »Dell anima v Rimu« do 20. julija 1900, ko je promoviral za doktorja rimskega prava, kot dvorni kaplan in konzistorialni tajnik, katero službo je opravljal do 30. septembra 1903, in kot profesor in veroučitelj na tukajšnji realki, dokler ni leta 1911 radi bolehnosti šel v pokoj in prevzel vodstvo Cirilove tiskarne. V tem trenutku je Jerovšek, ki si je bil nabral dragoceno zakladnico izkušenj, znanja, pa tudi življenske borbenosti, stopil v središče političnega in gospodarskega življenja na Spodnjem Štajerskem; v tem trenutku je po previdnosti božji bila enemu izmed najboljših sinov dana možnost, da vse svoje sile, sposobnosti in vrline, združene z neverjetno pridnostjo, vztrajnostjo in pristno slovensko marljivostjo, ki mu cele noči v skrbeh in načrtih ni dala spanja in počitka, posvetil ljudstvu, iz katerega je izšel. Trojno znamenje stoji zapisano v knjigi njegovega življenja: **zbiralec, tvorec, borec.**

Organizator

Zbiral in združeval je okoli sebe ljudi, ki so bili njegovi najzvestejši sodelavci; zbiral in organiziral ljudi, ki so sledili načelom, ki jih je msgr. Jerovšek v javnem in zasebnem življenju zastopal. Družil je v enih ter istih okopih kmeta in delavca, obrtnika in nameščenca vsake vrste; družil je »starine« in »mladine«. To je bilo njemu mogoče, ker so bile v njegovem značaju vse poteze dobrega, odkritosrčnega, plemenitega, ljubeznivega, očetovsko skrbečega, pa tudi svarečega. Bili so v teh okopih ljudje, ki so v trenutkih zdrknili s teh tirnic: ko je stopil predenj msgr. Jerovšek, je bilo zopet vse prav in dobro. Tako neprisiljeno demokratična in vse razumevajoča nrav je bila v njem, da se je vsakdo mogel k njemu zateči po pomoč, nasvet ali karkoli, ali pa da odkrije sivolasemu prijatelju in očetu svoje življenske brige in skrbi. In nikogar ni, ki bi bil odšel od njega brez zadovoljstva in pomirjenja. Takšnemu voditelju slediti je bilo lepo in sladko. Zbiralec!

Gospodarstvenik

Ko je dr. Jerovšek prevzel ravnateljstvo Cirilove tiskarne, je v tistem poslopju na Koroški cesti 1 izgledalo precej drugače; vse je bilo skupaj v nekaj temnih in tesnih prostorih: ravnatelj in upravnik, strojnik in sluga, stroji in ljudje. Danes je Cirilova tiskarna opremljena z najmodernejšimi stroji, ustreže lahko takoj in v zadovoljstvo naročnikovo vsakršno naročilo iz tiskarske stroke, se tiska »Slovenski gospodar« z rotacijskim strojem. In tista v začetku skromna in neznatna trgovinica na Koroški cesti 5 se je razvila pod njegovim vodstvom v mogočno podjetje s podružnico na Aleksandrovi cesti 6 in v magdalenskem predmestju. Ravnatelj — tvorec!

Glavno blagopokojnikovo torišče pa je bilo njegovo delovanje in udejstvovanje na gospodarskem polju. Bil je po vsem svojem bistvu gospodar in finančnik. To je pokazal pri vseh denarnih zavodih pa tudi gospodarskih ustanovah, kjer je deloval. Bilo pa je značilno zanj, da je vse svoje delovanje v vseh važnih institucijah izvrševal kot nesebičen in nenagrajen delavec za ljudski blagor. Zgodilo se je, da so ga nekateri celo tožili pri višjih dostojanstvenikih, ker so nekateri morali ob neki priliki zapustiti službo. Toda msgr. Jerovšek je stal na stališču: ljudski denar je tukaj in nesocialno in krivično bi bilo, če bi na račun tega ljudskega denarja zaposlovali ljudi, ako niso potrebni in ako je drugih dovolj.

Msgr dr. Jerovšek je bil poleg blagopokojnega lavantinskega prošta dr. Martina Mateka ustanovitelj mariborske Spodnještajerske ljudske posojilnice. Po smrti prošta dr. Mateka je postal načelnik zavoda. Ravno tako je tudi saniral Mestno hranilnico, ki je pod njegovim vodstvom uspela in katere stanje se je toliko zboljšalo, da je Mestna hranilnica danes ena najtrdnejših in najčvrstejših denarnih zavodov ne samo v Mariboru, ampak na področju cele bivše Štajerske. Vse to delo pa je vršil blagi pokojnik brezplačno, nesebično in nadvse požrtvovalno. Neizrečne pa so tudi njegove zasluge za mesto Maribor. Msgr. dr. Jerovšek je bil v letih 1924—1928 finančni referent v občinskem svetu in je to mesto zavzemal, dokler se ni zaradi bolezni umaknil. Po smrti blagopokojnega prošta dr. Mateka je postal tudi načelnik tukajšnjega Katoliškega tiskovnega društva. Vse njegovo delovanje na gospodarskem in finančnem polju je šlo edino za tem, da se koristi ljudstvu, zlasti v teh težkih dneh. Bil je tudi med ustanovitelji mariborske podružnice Zadružne gospodarske banke.

Politik

Bil je ob zibelki »Straže« in »Našega Doma«, mladinskega glasila za kmečko mladino, izdajal takoj po prevratu »Mariborske Novice«, da je z njimi budil v množicah narodno in državno zavest in ko je »Naš Dom« radi težav naših dni prišel v težko gmotno stanje, je zopet v svoji dalekovidnosti storil, da to lepo, potrebno in koristno mladinsko glasilo še danes izhaja kot vsakomesečna priloga »Slovenskega Gospodarja«. Bil pa je tudi med ustanovitelji slovenskega političnega društva v Mariboru. Ko se je pod silo Mahničeve ideologije pričela politična diferencijacija tudi na Štajerskem, je z dr. Koroščem in drugimi (Hohnjec, Gomilšek, Verstovšek itd.) pričel ustanavljati Slovensko kmečko zvezo, ki je zbrala v kratkem času množice spodnještajerskega kmetskega ljudstva v svojih vrstah. Dr. Jerovšek je bil v izvršilnem odboru in načelstvu Kmečke zveze in Slovenske ljudske stranke ter je v teh pomembnih organih politične organizacije slovenskega spodnještajerskega katoliškega ljudstva igral vodilno vlogo. Kadar je dr. Jerovšek izrekel svoje mnenje, nasvet ali predlog, potem je bilo gotovo, da bo to mnenje najboljše. Stal pa je tudi ob rojstvu naših Mladeniških zvez, ki so se organizirale ob vzniku sedanjega stoletja po vsem Slovenskem Štajerju in je za uvod v to impozantno organiziranje slovenske mladine skupno z dr. Koroščem in F. Žebotom organiziral leta 1901 prvi fantovski shod v Žičah. Politik — tvorec!

Zadnje ure . . .

Bilo je v soboto, 29. oktobra, ko je zazvonil v sobi tukajšnjega zdravnika dr. Pihlerja telefon. Oglasil se je vedri glas msgr dr. Jerovška: »Že dolgo, dolgo se nisem čutil tako zdravega in čvrstega, kakor danes...« in ni minilo pet ur, ko se je dr. Jerovšek zgrudil in izdihnil svojo plemenito, blago dušo. Bil je mož velikan. Bil je eden najmočnejših in najzaslužnejših slovenskih mož na Spodnjem Štajerskem v polpretekli dobi. Spodnještajersko katoliško ljudstvo mu bo večno hvaležno za to, kar je izvršil v njegov prid in njegov blagor, vsemogočni Bog mu pa bo plačnik za vse, kar je storil drugim dobrega.

Slovenski sadjarji odlikovani

Čačak, 31. okt. l. Danes so bila razdeljena odlikovanja posameznim institucijam, ki so se udeležile vsedržavne sadjarske razstave v Čačku. Iz Slovenije je dobila prvo nagrado Vinarska in sadjarska šola v Mariboru.

Zopet težave na Malti

London, 31. oktobra. ž. Politični položaj na Malti povzroča v britanskih krogih precejšnje vznemirjenje. Malteško vlado imajo v rokah fašizmu prijazni malteški nacionalisti in čeprav je njeno delo omenjeno, ji je vendar uspelo, da v zadnjih mesecih precej potisne anglofilske elemente. Na ta način se izigravajo vse naredbe angleške vlade o ukinitvi italijanskega jezika v šolah in na sodiščih na Malti, ker so se pričele otvarjati številne privatne šole in natečaji v italijanskem jeziku. Bivši predsednik vlade lord Strickland je imel v malteškem senatu govor, v katerem je opozoril na možnost, da bo Anglija ukinila na Malti svojo pomorsko bazo, če se bo še nadalje izvajala protiangleška politika, kar bo povzročilo veliko brezposelnost in bedo na Malti. Na to izjavo je prosvetni minister Henrih Mizzi, voditelj malteških nacionalistov, odgovoril, da je Nelson hotel, da Velika Britanija vrne Malto kralju obeh Sicilij. To izjavo tolmačijo tako, da malteški nacionalisti odkrito delajo na to, da Velika Britanija umakne svojo roko iz Malte.

Heliodont

je najpopolnejša pasta za zobe! Napravi zobe snežno-bele in osvežuje usta. — Cena Din 5·— po tubi.

Zakon o kmetskih dolgovih pred skupščino

Danes je vlada predložila narodnemu predstavništvu besedilo zakona o zaščiti kmetskih dolgov

Vsebina zakona

Belgrad, 30. oktobra (telefonično)

Danes je predsednik narodne skupščine po prečitanju kraljevega ukaza, s katerim se otvarja jesensko redno zasedanje narodne skupščine, javil narodnim poslancem, da je minister za kmetijstvo Juraj Demetrović sporazumno z ministrom pravde dr. Šumenkovičem predložil visoki zbornici predlog zakona o zaščiti kmetov in o reguliranju kreditnih odnošajev v državi. Narodna skupščina je sklenila, da bo na svoji bodoči seji prihodnji četrtek izvolila tozadevni zakonski odbor, ki bo v najkrajšem zakonskem roku poročal plenumu narodne skupščine. S tem je bil nov zakon oficielno predan narodnemu predstavništvu in jugoslovanski javnosti v študij in v dobrohotno kritiko.

Načrt zakona obsega v glavnem pet poglavij, in sicer: I. Zaščita kmetov. II. Maksimiranje obrestne mere. III. Zaščita denarnih zavodov in njihovih upnikov. IV. Kazenske odredbe in V. Splošne določbe. Sledijo vsebinsko poglavitne določbe po poglavjih.

I. Zaščita kmeta

Čl. 1. določa, da se vsem kmetom-upnikom dovoljujejo za dobo enega leta od stopanja v veljavnost tega zakona gotove olajšave pri urejevanju njihovih dolgov pri denarnih zavodih. Izrecno pa poudarja, da bo medtem tudi že predložen zakon o konvertiranju kmetskih dolgov. Za »kmetske dolgove« se smatrajo dolgovi p. d 20. aprilom 1932, ki ne izvirajo od nakupovanja življenjskih potrebščin v razdobju enega leta pred sprejetjem tega zakona. Ta zakon tudi ne velja za one osebe, katere so se zadolžile pred 20. aprilom, a so potem prenehale biti kmetskega poklica.

Čl. 2. natančno popiše, **kdo je kmet. V smislu tega** zakona je kmetovalec vsak, **za katerega je** poljedelstvo glavni poklic in kojega dohodki izvirajo vsaj do 60 odstotkov iz poljedelstva in če njegovo posestvo ne presega 75 hektarjev zemlje. Pod zaščito zakona pridejo tudi osebe, ki so kmetskega stanu, a zaradi bolezni ali zaradi pomanjkanja delovnih moči ne morejo same obdelovati posestva, nadalje mladoletni otroci in zapuščine, ki še niso bile izročene poljedelcem. Potrdilo o tem izdajejo občinske oblasti, toda stranke imajo pravico do pritožbe na okrajnem glavarstvu oziroma na bana. Banova odločitev je brez preklic.

Čl. 3. preide na ureditev odplačevanja dolgov. Kmetje bodo po predpisih tega zakona odplačevali dolg tako, da bodo odslej na račun obresti in odplačevanja glavnice vračali letno 12 odstotkov, toda zakon ne dovoljuje, da bi se za obresti računalo več kakor 10 odstotkov. Dve odstotka odpadeta torej v najslabšem slučaju za odplačevanje glavnice. Če dosedanji zasebni dogovori méd upnikom in dolžnikom znašajo manj kakor 12%, potem veljajo ti dogovori in se obrestna mera ne sme zvišati na zakonsko višino. Kmet bo plačal to vsoto v dveh obrokih, toda tako, da bo dne 31. decembra vsakega leta letna vsota plačana.

V maksimalni znesek letnih obresti se morajo vračunati tudi vse druge dajatve, za katere se je dolnik obvezal, tako recimo provizije, pogodbene kazni, režijski stroški in podobno. Ako bi upnik ne maral sprejeti vsote, katero mu ponuja dolžnik, se vsota položi pri okrajnem sodišču z vsemi pravnimi posledicami. Ako bi upnik v posebni pogodbi zahteval večjo obrestno mero, se pogodba smatra za neveljavno, če je pa denar že sprejel, se kaznuje vrhu tega še z 10.000 Din globe.

Čl. 5. predpisuje, da se za dobo, dokler je ta zakon veljaven, preložijo vse prisilne prodaje pokretnega in nepokretnega imetja. Ustavijo se tudi vse prisilne uprave (sekvestri), odvzemanje pokretnin (transferacije) v svrho zavarovanja posojil. Nove prisilne prodaje, sekvestri in transferacije so dovoljene edinole za izterjanje vsote, ki predstavlja predpisane letne obresti.

Zakon določuje v tem členu, da so izvzeti od teh dolgov (poleg onih navedenih v čl. 3.) tudi dolgovi, napravljeni po 20. aprilu 1932, nadalje alimenti (obveznosti za vzdrževanje), obveznosti, ki izvirajo iz sodnijskih določb, obveznosti na ime plač za kmetske posle, stanarine, zahteve apotekarjev in zdravnikov za prodana zdravila in za izvršeno zdravljenje.

II. Maksimiranje obrestne mere

Čl. 7. predvideva, da bodo organizacije denarnih zavodov na svojem lastnem področju in po krajevnih prilikah določile višino obrestne mere za vloge in posojila, in sicer v teku enega meseca po objavljenju tega zakona. Minister za trgovino jo bo z dekretom nato predpisal. Tako določena obrestna mera je obvezna za vse denarne zavode in za osebe (bankirje), ki sprejemajo vloge in dajejo posojila.

Čl. 8. predpisuje, da se mora v maksimalni iznos letnih obresti uračunati tudi sporedna plačevanja, na katera se je dolžnik obvezal v istem smislu, kakor v členu 5.

Čl. 9. določa, da se smejo obresti od obresti zahtevati edinole, ako je bilo izrecno tako dogovorjeno in ako se je za izplačilo obresti morala vložiti izterjevalna tožba. Denarni zavodi smejo zahtevati obresti od obresti za posojila le, ako tudi izplačujejo iste za vloge. Obračuni se vršijo letno.

Čl. 10. razveljavlja vsako obrestno mero, ki je v nasprotju s čl. 7. in 9., tako da se nadvišek ne sme sodno izterjevati niti drugače pravomočno zaščititi.

Čl. 11. predpisuje pismene obračune za dolgove na monopoliziranem papirju.

Čl. 12. določa, da predpisi tega zakona ne veljajo za poslovanje med trgovci, v kolikor seveda ne pride vpoštev dajanje kreditov od strani denarnih zavodov. Trgovinski minister bo od časa do časa in dogovorno z gospodarskimi zbornicami odredil pristojbine, ki se smejo odračunati na račun obresti za založne posle.

Čl. 14. predpisuje, da se smejo od dneva, ko stopi zakon v veljavo, računati edinole obrestne mere, katere določa zakon. Vse druge pogodbe so razveljavljene. V nasprotnem slučaju se dotičnik kaznuje denarno in s šestimi meseci zapora.

III. Zaščita denarnih zavodov in njihovih upnikov

Čl. 16. pravi, da bo ministrski svet za vsak zavod, ki pride v denarne težkoče v pogledu njegovih obveznosti napram upnikom zaradi kreditnih neredov, povzročenih po gospodarski krizi, izdal za njega posebno odredbo, s katero se bodo zavodu nudile olajšave, a se bodo istočasno zaščitili tudi interesi vlagateljev. To se zgodi samo po uradni ugotovitvi, da je premoženje zavoda večje kakor so njegove obveznosti.

Čl. 17. predvideva način izplačevanja vlog brez ozira na prejšnje pogodbe. Minister za trgovino lahko zahteva tudi reorganizacijo zavoda in razreši zaposleno osebje vsake dolžnosti ter razveljavi vsake morebitne pogodbe med zavodom in med osebjem v pogledu pokojnin, nagrad in slično brez ozira na obstoječe službeno pragmatiko ali na društvena pravila.

Čl. 18. prepoveduje izplačevanje dividend, dokler traja izjemna odredba.

Čl. 19. Dokler traja veljavnost te odredbe, se proti zavodu ne morejo vršiti nikake prisilne izvršbe ali varnostne mere za zavarovanje interesov upnikov. Vse izvršbe, zahtevane in dovoljene v dobi dveh mesecev pred odredbo, se razveljavljajo. Stečaj je nedovoljen, zavod ne sme zaprositi za prisilno poravnavo.

Čl. 20. Trgovinski minister postavlja svojega komisarja pri vsakem zavodu, ki je bil deležen olajševalne odredbe. On ima v svojih rokah kontrolo nad celokupnim poslovanjem in ima pravico, da prepreči izvršitev sklepov upravnega odbora. Ako upravni odbor kljub temu in proti volji komisarja izvrši svoje sklepe, postane vsak upravni svetnik osebno materialno odgovoren za nastalo škodo, in bo kaznovan vrhu tega še do 100.000 Din globe.

Čl. 21. dovoljuje, da sme trgovinski minister to odredbo izpopolnjevati in preminjati.

IV. Kazenske odredbe

V čl. 25. do 27. našteva zakonski predlog niz denarnih kazni za razne kršitve predpisov, odredbe za zaščito denarnih zavodov. Kazni so skrajno občutne, iz česar sledi, da hoče zakonodavec na vsak način doseči, da se bodo predpisi zakona, sprejetega v težkih časih v interesu vlagateljev in v interesu državnega gospodarstva, natančno izpolnjevali.

V. Splošne naredbe: Centrala kredit. zavodov

Čl. 28. pooblaščuje trgovinskega ministra, da po odobrenju ministrskega sveta izda odredbo z zakonsko veljavo, s katero se organizira centrala denarnih zavodov in se določijo njena pravila. Centrala dobiva nalogo, da nadzoruje kretanje kreditnih odnošajev v državi, da sodeluje pri njihovi ureditvi ter da sprovede revizijo vsega poslovanja kreditnih denarnih zavodov, da jim dovoljuje kredite, da vodi njihovo reorganizacijo in njihovo saniranje ter slednjič, da nadzoruje in vodi njihovo likvidacijo.

Centrala se osnuje s sodelovanjem države in denarnih zavodov. Država bo podpisala 30.000 deležev po 1000 Din, vsaki drugi denarni zavod pa mora vpisati en delež po 1000 Din za vsakih 100.000 Din svojega glavnega kapitala in svojega rezervnega sklada, na podlagi zadnje bilance. Vsakih začetih 100.000 Din se računa za polne.

Ko bo Centrala osnovana, se nobena denarna ustanova ne bo več smela baviti s kreditnimi posli (vložnimi in posojilnimi), če ni članica Centrale. Izvzete so samo zadruge, ki so včlanjene v zvezah, ki same vršijo revizijo na svojem lastnem področju.

Čl. 29. Pod denarnim zavodom v smislu predpisov tega zakona se razumejo denarne ustanove, ki so ustanovljene kot delniške družbe ali zadruge, hranilnice samoupravnih teles in one denarne ustanove, ki so bile ustanovljene na podlagi posebnih tozadevnih zakonov.

VI. Prehodne odredbe

Čl. 30. podaljša vse roke, ki zapadejo prvih 14 dni po uveljavljenju zakona za novih 15 dni.

Čl. 31. pooblašča razna resorna ministra, da izdajo pravilnike, v katerih avtentično tolmačijo pojme poljedelcev in družinskih zadrug.

Čl. 31. določa, kdaj zakon stopi v veljavo.

Ali se vaši lasje cepijo na konicah? To je neprijeten pojav, ki kaže, da so lasje izsušeni ter da se cepijo in sekajo zaradi kodranja ali pa zaradi čiščenja z neprimernimi sredstvi. Negujte take lase redno s »Črno glavo«, po umivanju pa jih temeljito izpirajte s priloženim sredstvom »Haarglanz, pa bodo lasje postali spet prožni in zdravi. To boste sami opazili na krasnem sijaju. Potem lahko lase spet brez skrbi ondulirate. »Črna glava« s sredstvom »Haarglanz« in očali proti peni je na razpolago v treh vrstah: za svetle, temne lase in za »extrablond«. 11

Vsa Evropa: En sam vojni tabor

„Razorožitev" v številkah

Moskva, 30.

V momentu, ko Francija predlaga vrhovnemu forumu narodov svoj konkreten načrt razorožitve vseh držav, objavlja sovjetski tisk nekatere številke, ki kažejo, kako zelo in neprestano se oborožujejo evropske države in Amerika in s kakšno intenzivnostjo se pripravljajo na vojno. Iz teh podatkov je razvidno, da je ves svet oborožen do zob in da je upravičen pesimizen onih, ki pravijo, da so vsi različni razorožitveni načrti, ki ležijo na mizi Zveze narodov, samo pesek v oči.

Številke govore

Tako n. pr. šteje francoska armada danes 612 tisoč mož, že prve dni po izbruhu eventualne vojne pa bo znašala 4,500.000, Poljska armada, ki ima danes 266.000 mož, bo nekaj dni po mobilizaciji štela 3,200.000, Italija, koje mirovno stanje znaša 300.000, jih bo po objavljenju vojske postavila na noge 3,500.000. Anglija, ki razpolaga v sedanjem trenutku s 150.000 možmi, bo poslala prve dni na fronto 2,000.000 ljudi. Belgija, ki ima 67.000 mož mirovnega stanja, bo postavila ob mobilizaciji 600.000 mož. Nemčija, ki razpolaga s 100.000 možmi Reichswehra, bo po ruski sodbi z lahkoto že prve dni mobilizirala in oborožila 2,000.0000 vojakov, ako ne več.

Kar se tiče orožja, ima francoska armada v mirnem času 16.000 lahkih strojnic, 15.000 težkih strojnic, 1980 lahkih topov, 1000 težkih topov, 1627 tankov in 1710 vojnih aeroplanov. Na dan mobilizacije pa bo Francija razpolagala s 26.000 lahkimi strojnicami, 19.000 težkimi strojnicami, 4300 lahkimi topovi, 2000 težkimi topovi, 3500 tanki in 2800 vojnimi aeroplani.

Anglija v mirnem času: 10.000 lahkih strojnic, 4200 težkih strojnic, 1900 lahkih topov, 500 težkih topov, 580 tankov in 1569 vojnih aeroplanov, kojih število bo ob mobilizaciji naraslo na 2400.

Poljska armada je v sedanjem momentu oborožena s 6700 lahkimi strojnicami, ki bodo ob mobilizaciji narasli na 21.700 (odslej bomo število ob dnevu mobilizacije navedli v oklepajih) težkih strojnic ima poljska armada 3.900 (11.900), lahkih topov 1693 (4350), težkih topov 420 (736), tankov 90 (350), vojnih aeroplanov 509 (1.000).

Italija ima v sedanjem momentu 3550 lahkih strojnic (10.000), 1600 težkih strojnic (6000), 1212 lahkih topov (2260), 650 težkih topov (800), 300 tankov (800), 1000 vojnih aeroplanov (1600).

Belgija ima lahkih strojnic 1215 (2900), težkih strojnic 618 (1173), lahkih topov 302 (588), težkih topov 112 (271), vojnih aeroplanov 250 (350).

Najnovejše: popolna motorizacija

Visokemu številu vojnih sredstev pa odgovarja obenem visoka vojna pripravljenost in intenzivno vežbanje ter tehnično spopolnjevanje.. Na zadnjih vajah tako francoske kakor italijanske armade so se pod krinko poskusov, kako braniti mesta pred napadi sovražnih aeroplanov, vprizarjali pravi zračni napadi v najrazličnejših okoliščinah. Tako n. pr. so francoski aeroplani izvajali poskusne atake na trdnjavo Belfort, na tovarne, ki leže na cesti od Calaisa do Arrasa in ob obrežju, in na velika industrijska podjetja Schneider-Creuzot, pri čemer so razen bombnih aeroplanskih eskader sodelovali tudi opazovalni aeroplani. Trdnjavo Metz je napadla II. brigada bombardnih aeroplanov iz Nancyja.

Tako Francija kakor Italija sta tudi popolnoma motorizirali svojo armado, tako da bo veliko večino čet možno spraviti na bojišče oziroma v sovražno deželo potom avtomobilov, kamijonov in motornih koles. Francija razpolaga z 8500 ogromnimi motornimi vozili v to svrho, ne vštevši malih. Vsi francoski artiljerijski polki so motorizirani. Motorizacija se izvaja tudi v poljski armadi. Isto velja za Češkoslovaško, ki je za Poljsko najbolj oborožena in prvovrstno pripravljena. Kar se tiče topov, razpolagajo vse te armade s kalibri 10.5, 16.4, 28 in celo 52 cm, ki mečejo kroglo 30 km daleč.

Izredna vojna pripravljenost Italije

Posebno pa podčrtavajo sovjetski listi vojno pripravljenost Italije. Tako meja napram Franciji kakor napram Jugoslaviji je utrjena tako, da tvori en sam neprekinjen pas. Celo gore so predrte in opremljene s podzemskimi prostori za vojaštvo, varnimi pred strupenimi plini, veliki kompleksi vojašnic, ki štejejo 10 do 20 objektov, si sledijo v malih razdaljah drug za drugim, povsod je postavljena težka artiljerija, za tem pasom pa se nahajajo veliki avionski parki in avtomobilski parki, ki so vsi pripravljeni za takojšnjo akcijo v slučaju potrebe. K temu pasu pa vodijo od povsod prvovrstne avtomobilske ceste, v vojašnicah pa je že sedaj zbrano veliko število vojaštva. Iz teh podatkov je razvidno, da je zatrjevanje Italije, da njena vojna pripravljenost daleč zaostaja za francosko in za njenimi zavezniki, zavestno neresnično. Na vsak način mečejo ti podatki kaj čudno luč na miroljubne izjave evropskih diplomatov. Značilno je, da sovjetski tisk popolnoma zamolčuje pripravljenost in oboroženost — Rusije.

„Premirje na morju"...

Vlada USA, ki je sprejela premirje na morju, kakor je bilo predlagano vsem pomorskim državam, razglaša, da se to premirje ne nanaša na ladje, ki so se že začele graditi, tako da bo Amerika nadaljevala gradnjo 7 križark, 8 rušilcev in 2 podmorskih ladij. Enako izjavo je objavila tudi japonska vlada. Tudi to je zgovoren zgled, kako se velesile »razorožujejo«...

„Mir, demokracija, kultura"

Spanija slavi Herriota — Painléve o francoski politiki miru

Pariz, 31. oktobra ž. Snoči je imel v Rennesu bivši ministrski predsednik in sedanji letalski minister Painleve govor, v katerem je branil francoski načrt ter se zavzemal za enakost v oboroževanju. Francija gre za tem, da bodočim rodovom prihrani vojne strahote. Načrt, ki ga bo v Ženevi predložila francoska vlada, ima namen, da se nadaljuje locarnska politika, ki izhaja iz dosedanjih pogodb in katerih cilj je, da se prepreči vojna. Vsem narodom se mora odvzeti možnost napada in sicer na ta način, da se jim odvzamejo za nenadne in neprevidene napade. Seveda se v tej smeri Francija ne sme vdajati varljivim upom in se sme razorožiti samo toliko, kolikor bodo to napravili njeni sosedi, kajti le na ta način bo Francija ustregla organizaciji miru.

Madrid, 31. oktobra. Zunanji minister Zulueta je dal novinarjem tele izjave:

Obisk predsednika francoske vlade Herriota mi je v veliko zadoščenje in prepričan sem, da tako mislijo tudi vsi drugi Španci. Francoski premier si bo s svojim talentom in odkritim demokratskim značajem pridobil nedeljene simpatije vsega španskega naroda. Herriot je kot intelektualec ena izmed največjih sodobnih osebnosti, kot politik pa ena izmed največjih dragocenosti demokracije. V Herriotu so na čudovit način vtelešena in poosebljena tri načela: mir, demokracija in kultura — trije glavni temelji naše nove Španije.

Poljska noče pomagati Romuniji

Bukarešt, 31. oktobra tg. »Dimineata« poroča: Titulescu je obvestil Poljsko o tem, da je prevzel zunanje ministrstvo, s posebno noto, v kateri dostavlja, da se je odločil, začeti direktna pogajanja z Rusijo in da v potrebi računa na podporo Poljske. Titulescu je torej dejanski zahteval to podporo. Poljska odgovarja Titulescu, da je dolžna, z Rusijo sklenjeno pogodbo predložiti sejmu že na sedanjem zasedanju. Poljska dostavlja, da je bila vedno pripravljena za posredovanje za sporazumno formulo med Romunijo in Rusijo. Ker pa je Romunija imela posebne želje, se Poljska odslej v to ne more več vmešavati. »Universul«, pa dvomi, da bi bil tak poljski odgovor resničen. List smatra, da je verjetno, da ima Poljska željo skleniti z Rusijo pogodbo o nenapadanju preko Kellogovega pakta, Romunija pa ne more sprejeti nobenih predlogov, ki bi omejevali njene pravice.

Atene, 31. oktobra tg. Po neprestanem prizadevanju se je predsedniku grške republike Zaimisu danes posrečilo, poveriti Caldarisa s sestavo nove grške vlade, katero bodo pristaši Venizelosa in Kafandarisa »trpeli«. Pristaši generalov Metaksasa in Kondilisa so obljubili, da bodo to vlado podpirali. Skupina Papanastaziua pa si je še pridržala čas za premislek. Venizelos je končno-veljavno prijavil odstop svoje vlade.

Kongres „Jadranske Straže"

Skoplje, 31. okt. l. Novoizvoljeni odbor Jadranske Straže je danes nadaljeval svoje delo ter je pretresal vprašanje spremembe poslovnika in finančnega pravilnika. Razpravljal je tudi o predlogih oblastnih odborov zaradi propagande za čim pogostejše izlete na Jadran, o popustih na železnicah itd. Odbor je sprejel soglasno sklep, da bo prihodnji kongres Jadranske Straže v Ljubljani.

Naši delavci za 40urni delavnik

Ženeva, 31. oktobra. Iz Madrida, kjer zaseda upravni svet Mednarodnega urada dela, poročajo o spomenici, ki jo je jugoslovanska delavska sindikalna zveza poslala vladi in narodnemu predstavništvu in v kateri obravnava vprašanja znižanja delovnega tednika. Jugoslovanski delavci ugotavljajo, da je bilo lani pomladi brezposelnih okoli 200.000 delavcev, poleti pa se je število znižalo. Treba je računati s stalno brezposelnostjo. Brezposelnemu je mogoče preskrbeti kruh edino na ta način, da se delovnik zniža in sicer na 40 ur tedensko. Zato naj Jugoslavija, t. j. narodno predstavništvo ratificira konvencijo o znižanju delovnika.

Z avstrijske meje

Ljubljana, 31. okt. AA. **Snoči, 30. t. m. ob 19 je skušala neka neznana oseba prekoračiti mejo pri Leskovcu v kranjskem okraju. Ker na poziv obmejnih čet ni hotela obstati, je neki stražnik oddal strel iz puške ter jo ubil. Vodijo preiskavo.**

Belgrad, 31. okt. l. Postavljena sta Vasilij Mirk za profesorja na državni trgovski akademiji v Mariboru in inž. M. Kump za profesorja in vršilca ravnatelja državne deške obrtne šole v Mostarju. Na okrajno glavarstvo v Celje na oddelek za kontrolo mer je postavljen Dragotin Horvat, dosedanji kontrolor mer pri osrednji upravi za mere in dragocene kovine v Belgradu. Za tajnika ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je postavljen Albert Vizjak, dosedanji višji pristav istega ministrstva. Iz 8. v 7. položajno skupino je napredoval Josip Rožan, tehnični pristav na tehničnem oddelku okrajnega glavarstva v Bjelovaru.

Četrtinska vožnja v Maribor

Jesenske prireditve od 5.—7. novembra. Veljavnost legitimacij od 2.—12. novembra. Legitimacije pri »Putniku« in železniških postajah.

Zagrebška vremenska napoved: Oblačno in hladno.

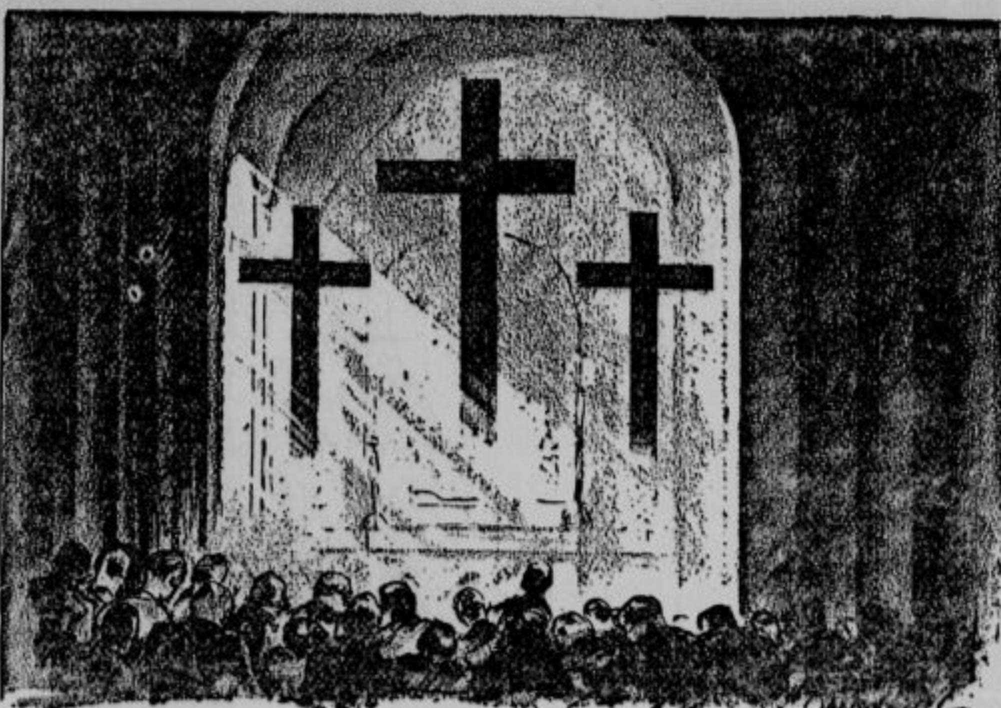

Krizanteme - cvetlice rajnih

Bolečina ne pozna narodnosti, ne državnih mejâ. Njeno kraljestvo obsega ves svet in vse ljudi. Najglobja struna človeške duše izzveneva že cela stoletja v tožečih akordih žalosti za rajnimi in v častež spomin njim, ki iz njihove od solz namočene prsti vstaja nova bodočnost.

Kakor pripoveduje pobožna legenda, so verne duše naprosile svetega opata Odilona — ki je živel v začetku 11. stoletja — naj jim z molitvijo olajša očiščevanje. Meniški pesnik je spomin vernih duš postavil na dan po dnevu vseh svetnikov. Od tistih dob krščanski svet na jutrišnji dan svojim rajnim poleg zadnjih jesenskih cvetlic v venečem rumenečem listju podarja dragocena darila molitev. Kdorkoli, ki je že davno pozabil moliti, na ta dan poklekа, pa najsi le pred obledelo sliko svojih rajnih. Ta dan moli vsakdo z občutjem tistega domotožja, tistega nemira v srcu, ki ga veliki Avguštin tako dobro pozna: vsaj po brezplodnih zemskih poskusih ostane človekovo izpolnjenje le v Bogu.

S cvetkami in lučkami krasimo drage grobove. Največ pa je na grobovih prečudne krasote skrivnostnih krizantem, ki začno cvesti šele tedaj, ko vse drugo cvetje umira. Svoj cvetni čas obhajajo krizanteme v dneh, ko mi ljudje obhajamo praznik svojih mrtvih in ko se umirajoča narava poslavlja od nas. Znak naše žalosti so cvetovi krizantem, ki jih zadnji sončni žarki poljubljajo s svojo tiho melanholijo. Kakšna čudovita lepota je v njih, kakšno neizčrpno bogastvo barv! Vsako leto smo znova presenečeni nad slikovitostjo barvnih odtenkov. Koliko fantazije je v njih! Tod plameteč ognjeni dež, tam niz trepetajočih zvezd, ponosne piramide, pravljični kelihi, lesketajoče se iskre, srebrne krogle, zlati krogi in tudi — krvaveče rane. V kraljestvu rož zavzema krizantema povsem svojstveno mesto. — Vsaka rastlina ima svojo določeno formo, svoj neizpremenljiv ustroj — krizanteme pa so — se zdi — izven tega zakona narave. Prilagodijo se volji oblikujoče človeške roke in do kraja zadovoljijo njegov nestalni okus.

Tudi tam daleč po svetu, kjer ležijo pokopani zemski ostanki sinov slovenskega naroda, se še vedno najde sočutna roka, ki okrasi njihove grobove s poslednjimi cvetovi krizantem. Ti cvetovi so jim kakor pobožen pozdrav iz domovine in jim nadomestujejo solze in molitve žalujočih mater, očetov in sinov... In če nekaterim ni dano, da bi vsaj v duhu stali ob grobu svojih dragih, katerih kosti ležijo razmetane nekje na dnu morja ali bogve kod, naj se tolažijo z mislijo, da ima sleherni od njih, pa naj leži kjerkoli, svoje pokojišče v božjih rokah, ki čuva nad njimi s svojo večno, neusahljivo ljubeznijo in dobroto.

Večna žaloigra smrti

Tako nam božja poslanka Smrt znova vsako leto zdramatizira in njena mrka tovarišica Jesen zrežira turobno kolektivno žaloigro: Memento mori! Zastor jima je noč, ki ga dvigne krvav prst jutranje zarje ob rojstvu dneva Vseh svetnikov, pozornica — pokopališče, kulise — grobovi s krizantemami in spomeniki, koprivami in strohnelimi križi; glavno vlogo igrajo mrtvi, statisti pa smo mi vsi, ki tonemo v senco cipres in vrb žalujk ter na stežaj razkrivamo drug drugemu bolesti svojega srca... Tako znova vsako leto enkrat potopimo obraze v dlani in se grenko zavemo svoje klavrne življenjske vloge...

Daljni in bližnji spomini prihajajo k nam na obisk. Daljni in bližnji obrazi vstajajo iz skrivnostnega molka večnosti in romajo v procesijah mimo. Nekateri se nam smehljajo gorko in vdano, drugi strmijo v nas srepo in brezgibno, tretji narahlo očitajoče — vse po pravici in zasluženju, kakor so bili pač nekoč naši odnosi do njih. Dan Vseh mrtvih je dan ljubezni in odpuščanja, dan sprave in miru, pa tudi dan krvavečih ran in žgočega kesanja za mnoge. Za vse pa je eno in isto: kakor na križpotu svarilen signal, preglušujoč vzkrik avtomobilske hupe, presunljiv glas tovarniške sirene, strahoten pisk lokomotive, turoben zvok platzvona...

Plodno leto božje vrtnarice

Žetev božje vrtnarice Smrti je bila v letu 1932 izredno plodna in bogata. Komaj so nam dozoreli — Vurnik, Pajk, Gorjup in še nepregledna vrsta drugih — že so padli kakor v polju žitni klas pod neizprosnim zamahom smrtne kose. Božja njiva pri Sv. Križu bohotno raste in se širi... Čez petdeset let morda, čez sto — bo ograjeni prostor že pretesen za vse, ki bodo iskali tod počitka in pokoja. In čez dvesto ali tristo let bo morda že pozabljen, kakor je zdaj pozabljeno grobišče pri Sv. Krištofu...

A pokopališče pri Sv. Križu se ne razteza zgolj v širino in daljino, marveč tudi v višino. Modernizira se. Mogočni spomeniki rastejo kar čez noč iz mrtvih tal. Te visoke, ponosne, skorajda gizdalinsko našopirjene spomenike pa ni postavil hvaležni narod svojim duhovnim velikanom in zaslužnim možem na čast. So to povečini spomeniki majhnih mož — a velikih denarnih mogotcev. Trojica nizkih, skromnih kamnov na grobu Cankarja, Ketteja in Murna se vsak dan globlje in ponižnejše izgublja sredi tega razkošja in sijaja. A tej trojici je domovina postavila še kolikor toliko dostojen spomenik. Kolikim sinovom svojim pa je bila še po smrti mačeha! Bogve kje med plevelom in odpadki ležijo zdaj razmetane njihove kosti... Kako bomo zagovarjali to svojo črno nehvaležnost, to svojo majhno ljubezen do njih — rodu, ki gre za nami?

Na božji njivi je pomlad...

Obisk grobov bo letos — kot vse kaže — rekorden. Kakor da so ljudje spoznali, kako malo jim more to življenje še dati, pa hodijo po tolažbo in mir tja, kamor vsa razrvanost naših dni več ne sega.—

Že teden dni pred Vsemi svetimi so se pomikale dolge procesije ljudi na pokopališče. Njihova hvaležnost, njihova ljubezen do umrlih je pričarala na božji vrt, okoli katerega že vse grenko dehti po jeseni, najlepšo pomlad. Stezice so bele in skrbno očiščene, brez ožoltelega listja, ki ti zunaj vsepovsod pod nogami trohni, krizanteme cveto mladostno sveže sredi gomil — vse, vse je prelesten privid pomladi. Samo enega ni sredi tega vrta: mladostno brezskrbnega vriska in smeha ni, mladostne radosti in toplega pomladnega sonca ni... Neskončno tiha in otožna je pomlad sredi tega velikega božjega vrta.

Tako so ljubeče roke stoterih vse praznično preuredile in pripravile za današnji dan. Vse polno lučk brli, vse polno rož krasi črno zemljo, vse polno ljubečih src se sklanja nad gomilami in njihova ustna se pregibajo v tihi, pobožni molitvi. Z rosnimi očmi strmijo v napise na spomenikih — in bogve kašne žalostne, pretresljive scene se odigravajo za kulisami njihovih duš...

Tam nekje v ozadju pa so grobovi pozabljenih, zapuščenih. Napol strohneli križi stojijo tam in nobena lučka ne brli pod njimi in nobena roža ne krasi puščobne, s plevelom in travo prerastle ruše. Sredi te žalosti in puščobe je grob, ki niti križa nima. Samo trepetajoči listi vrbe žalujke se sočutno sklanjajo nad njim in narahlo šepetajo v vetru. Ob njem kleči mož, ki zdaj pa zdaj brezupno zamahne z roko, kakor da hoče zadušiti glas vesti, ki mu vihari na dnu, ali pregnati bridke misli in spomine, ki mu trkajo na srce...

To so grobovi najbednejših med bednimi, ki jih je življenje ogoljufalo za marsikaj, pa jim je smrt dala vse: **mir in pokoj kakor vsem drugim, ki sredi najimenitnejših spomenikov spe.**

Mirko Kunčič:

V noči vseh mrtvih

V noči Vseh mrtvih,
ko romaš s spominom po tihih grobeh
in iščeš med njimi SVOJ † —
ugasne ekstaza, otrpne nasmeh.
Brez hlimbe pogledaš samemu sebi v obraz
in se zgroziš:
MINLJIVOST...

Tišina zostri se v bodalo:
en vzdih, en trepet —
in že se ti zdi,
da bo iz rane pritekla kri.

Ura bedi, šteje utripe srca.
Ko gladen nestvor grabi iz dna,
lovi
bedne minute v svoj bronasti glas.

V noči Vseh mrtvih,
ko zvijaš ko črv se pohojen na tleh —
se z gnevom zaveš,
kako je bil spačen in gnusen tvoj smeh.
Črni koraki erinij pred vrati
se plazijo trudno, ne dajo ti spati.
Zdaj... zdaj bodo obstali...
s koščeno rokó
iz tajne groze noči
potrkali votló — — —

V noči Vseh mrtvih,
ko jokaš brez solze z obrazom v dlaneh —
so sami grobovi in rakve v očeh.

Griša:

Caka njiva razorana...

Čaka njiva razorana —
čaka tebe, čaka mene —
čaka večnosti poljana
slednje cvetke nebogljene.

Čaka vsega, kar je živo —
naj je dolgo ali kratko,
naj je ravno ali krivo,
naj je trpko, naj je sladko..

Čas pa vleče svojo brano
preko speče ozimine,
da ohrani vse izbrano,
ko pomlad Življenja sine.

Dr. Marjetič Jože:

Vseh svetnikov večer

Temna noč... Zvonovi turobno pojo, kakor da je pogreb celega sveta, oplakujejo mrtve in kličejo žive. Duše rajnkih prihajajo med nas in prosijo. —

Okrog cerkve na pokopališču in na oknih gore sveče, njihov sijaj se širi visoko proti nebu. Pobožne duše molijo rožni venec...

Bolezen, smrt in grob! In potem? In potem, pravijo mnogi današnjega stoletja, da ni nič, grob zapre vse, uniči vse, dobro in zlo... In vendar, zakaj je smrt črna vešča, misel nevesela...? Zakaj trepeta razbojnik, zakaj se boji pobožna duša? Zakaj ta strah?

Zato, ker tukaj gospodari Pravica in Modrost tukaj ni nobene izjeme, tukaj ni razlike med siromaki in bogataši, niti med učenjaki in bedaki...

Posmrtnost! Kako malo na to mislimo! Zemeljsko življenje polno brige in trpljenja, mnogo žalosti le malo veselja, vendar smo prikovani na dobrote tega sveta z neizmerno težkimi okovi, in pozabljamo na — konec.

Milijarde človeških teles je že segnilo v črni zemlji in tudi mi pridemo na vrsto, kdaj, pa ne pove nobena pratika... Zato se vsaj nocoj zamislimo v to neveselo misel in razgovarjajmo se z rajnkimi...

Grobovi pred kratkim umrlih bodo imeli mnogo sveč, grobovi neznanih in grobovih vojakov svetovne vojne pa menda nič. Spomeniki padlim vojakom, ki so krasen dokaz pietete, naj danes ne zažare samo v plamenu sveč, ampak v plamenu ljubezni in molitve, vsaj solze so se že zdavnaj posušile, jok utihnil, a žrtve so biti morale.

Mnogi izmed nas ima še svoje žalostne vojne spomine, a jaz jih imam pa kot prijatelj Janezov preżalostne — — in zato usahnite gore Gelboeške, nikdar naj ne pade na vas ne rosa ne dež, o mrtve poljane, ker tam je bil omadeževan ščit junakov!

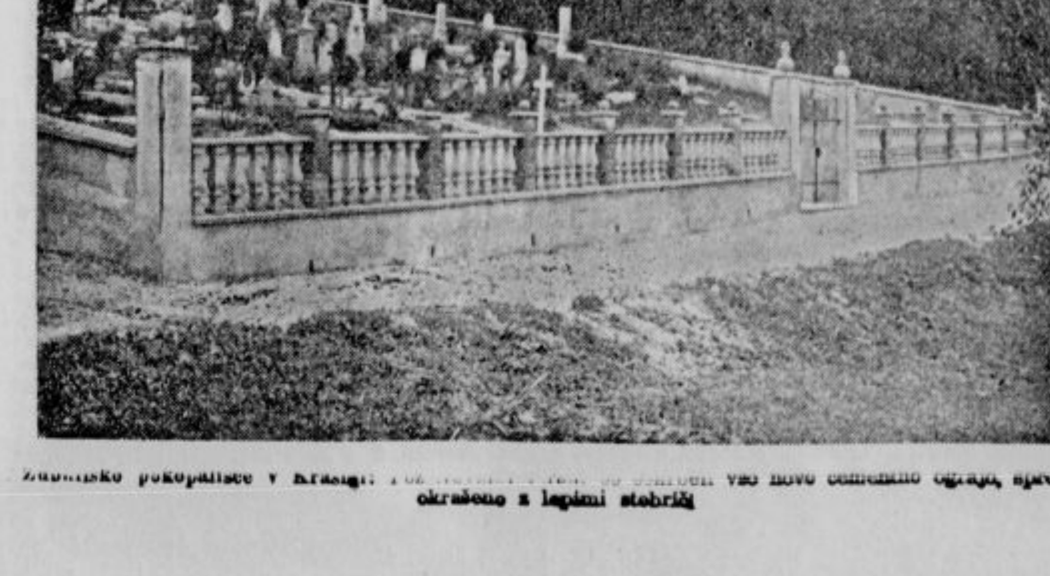

[illegible] vso novo cementno ograjo, spredaj okrašeno z lepimi stebriči

Povedi, mračni me grobar...

Ljubljana, 31. oktobra.

Slovenski otroci si pripovedujejo nocoj ljubko pravljico o materinih solzah, ki so dušici umrlega otročička branile v raj. Takole gre ta pravljica: Materi je umrl otrok in obupno je plakala za njim. Ni se mogla potolažiti. V sanjah se ji prikaže njen pokojni otrok s kanglico v naročju: »Mati,« jo vpraša očitajoče, »zakaj obupuješ in toliko jočeš za menoj? Poglej, v to kanglico moram nabirati tvoje solze; in tako dolgo, dokler jih ne neham zbirati, ne morem v raj!« Mati je spoznala, da je Bogu globoka žalost všeč, da pa ni dovoljen obup. Krščansko človeštvo, ki se bo jutri spomnilo svojih pokojnih dragih, bo s tiho žalostjo žalovalo, ker so med njimi in med živimi bile pretrgane zemeljske vezi, obenem pa bo tudi dvignilo svoja srca k Gospodarju življenja in smrti s prošnjami, naj On v ljubezni in dobroti sprejme vse, ki so odšli od nas in ki so nam bili ljubi in dragi. Ker je duša vsakega človeka božja last, zato Bog po svoji lastni volji kliče iz življenja duše ter jih po njihovih zaslušenjih sprejema k sebi ali pa jih zavrača. Smemo kristjani žalovati za svojimi rajnimi, nikdar pa ne smemo zaradi božjih sklepov obupavati.

Sodobniki našega časa smo pokolenje žalosti. Nikdar, odkar živi človeštvo na zemlji, še ni bil človeški rod priča tolikim smrtim, kakor smo bili mi. Starejši smo doživeli rusko-japonsko vojno, doživeli smo dve balkanski vojni, italijansko-turško vojno, največjo morijo na svetu, svetovno vojno, po svetovni vojni pa zopet rusko-poljsko in grško-turško vojno, boje na vseh koncih Evrope, prav sedaj doživljamo na skrajnem vzhodu divjo morijo v Mandžuriji in v Južni Ameriki krvavo vojno med Bolivijo in Paragvajem. Vmes pa je bilo nešteto naravnih katastrof, dva velika naroda sta šla skozi ogenj in lakoto, to je ruski in kitajski narod, doživljali smo potrese in povodnji, katastrof na morju še ni bilo nikdar toliko, kakor jih je prav sedaj, v času največjega zmagoslavja tehnike — nikdar nikoli ni Smrt imela tako velike žetve kakor v našem času, v prvih desetletjih 20. stoletja!

Dan, ko se spominjamo mrtvih, je zato tudi dan spoznanja. Spoznanja naših zmot, naših strasti, ki nas zavajajo v nečloveške morije, in spoznanja, kako smo kljub svojemu tako slabemu razumu in zavesti vendarle pero, s katerim se igrajo naravne sile. Najgloblje spoznanje pa je, da nikoli ne bomo mogli se upreti nujnosti, to je, da je smrt zaključek telesnega življenja vsakogar. Nesrečna bitja bi bili ljudje, ako bi se tega zavedali, pa ne bi imeli velike tolažbe in velikega upa, ki nam ga je dal Bog: samo zemeljsko življenje je minljivo, naše duše so večne!

★

Naj se spomnimo tu le nekaterih slovenskih ljudi, ki so od zadnjega praznika smrti pa do sedaj odšli v večnost. Spomnimo se na tem mestu samo onih, katerih življenje je bilo tako bogato, da je bilo pomembno ne samo zase, temveč tudi za narod, za domovino ali za stan ali pa za domači kraj.

Lani na Vernih duš dan je umrl v Ljubljani marljivi delavec v katoliških organizacijah g. Anton Krč.

8. novembra je umrl tovarnar g. Franc Golob, odločen narodni človek, bistroumen podjetnik in človek odprtih rok.

V Škofji Loki je umrl v začetku novembra g. Lovro Sušnik, bivši župan škofjeloški in zaslužen zadružni organizator.

V Stožicah je umrl 12. novembra g. Alojzij Pečnik, čestit mož in zaslužen za gasilske organizacije.

17. novembra je umrl v Krškem g. Ivan Lapajne, prvi ravnatelj meščanske šole v Krškem, odličen šolnik, organizator in pisatelj.

Istega dne je umrl v Spodnji Hudinji pri Celju industrijalec g. Franc Majdič.

V Dolgem brdu pri Mežici je 17. novembra umrl župan g. Štefan Kralj, ki je mnogo trpel v predplebiscitni dobi.

18. novembra je umrl v Ljubljani p. Hubert Rant, ki si je pridobil mnogo zaslug za naše izseljence v Egiptu.

26. novembra je umrl v Gradcu starotrški dekan g. Ivan Jurko, plemenit duhovnik.

Žalost je objela vse Slovence, ko so izvedeli za vest, da je 28. novembra umrl v Gorici knezonadškof Frančišek B. Sedej, narodni mučenik in duhovni oče.

28. novembra je umrla na Vrhniki gospa Marija Maroltova, soproga zdravnika in bivšega župana. Bila je vneta sodelavka pri katoliških organizacijah in ima zasluge za osnovanje svetovnega Zikovega kvarteta.

V Žalogu je 2. decembra umrl g. Janez Resnik, simpatičen starček, ki je doživel skoraj sto let.

V Zagrebu je umrla konec novembra gospa Irma Pollakova, slavna igralka in odlična Slovenka.

Na Rakeku je umrl g. Ivan Fatur, trgovec, bivši župan in vrl, visoko spoštovan mož dobrega srca.

9. decembra je prišlo do katastrofalne avtomobilske nesreče pri Celju, ki je takoj zahtevala devet mrtvih.

10. decembra je umrl v celjski bolnišnici g. Mihael Burkeljc iz Kaplje vasi pri Št. Pavlu. Bil je priljubljen mož in vnet organizator.

16. decembra je umrl v Ljutomeru g. Ivan Perbil, oskrbnik admontskih vinogradov. Bil je zaslužen za organizacije in za ves okraj.

V Lučanah v Avstriji na Štajerskem je umrl dekan g. Ivan Ribič, Slovenec po rodu. Ker je bil vešč slovenščine, je mogel slovenski manjšini deliti duhovno tolažbo v maternem jeziku.

30. decembra je umrl v ljubljanski bolnišnici p. Severin Fabijan, odličen jezikoslovec in Škrabčev učenec.

V Mariboru je 29. decembra umrla s. Perpetua Kalinšek. Njeno življenje je bilo polno zatajevanja in požrtvovalnosti.

3. januarja je umrl v Celju g. Karel Goričar, slovenski knjigarnar in založnik.

5. januarja je umrla v Št. Juriju ob Taboru gospa Roza Lukmanova, zgledna krščanska žena, mati vseučiliškega profesorja.

16. januarja je umrl v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah dekan g. Jožef Janžekovič, ki ima mnogo zaslug za krščanske prosvetne organizacije in za duhovno preoblikovanje ljudstva.

4. februarja je umrl v Novem mestu p. Atanazij Ausser, vzoren redovnik in katehet.

11. februarja je umrl v Ljubljani prof. Avguštin Wester, vzgojitelj mnogih rodov.

Istega dne je umrl na Jesenicah odličen šolnik g. Ivan Magerl, ravnatelj meščanske šole.

16. februarja je umrl v Ljubljani g. Lovro Demšar, vzoren slovenski trgovec.

19. februarja je umrl v Kandiji nadučitelj g. Janko Leban, pesnik in skladatelj.

16. februarja je umrl v Radgoni g. Ivan Pavec, požrtvovalen duhovnik benediktinec.

23. februarja je umrl v Škofji Loki biseromašnik g. J. Wester, najstarejši duhovnik ljubljanske in goriške škofije.

Konec februarja je umrl v Starem trgu ob Kolpi g. Ivan Koce, dober in vzoren gospodar, visoko spoštovan med ljudstvom.

V Limbušu je umrl meseca marca g. Blaž Urbas, posestnik, bivši dolgoletni župan na Slemenu, branilec naše narodne meje.

2. marca je umrl dekan g. Franc Šalamun v Rogatcu, priljubljen duhovnik.

23. marca je umrl g. dr. Stanko Vurnik, odličen slovenski kritik in umetnostni zgodovinar, sotrudnik »Slovenca«.

27. marca je umrl g. Ivan Jelačin st., organizator slovenskega trgovstva.

3. aprila je umrl pri Sv. Miklavžu nad Laškim g. Martin Deželak, izvrsten organizator na zadružnem polju.

18. aprila je umrl župnik Andrej Fišer v Ribnici na Pohorju, vzoren duhovnik in zadrugar.

22. aprila je umrl v Šmartnem pri Slovenjgradcu biseromašnik Janez Lenart, mož velikih dušnopastirskih zaslug.

25. aprila je umrl pri Sv. Lovrencu na Pohorju g. Pavel Skerbinšek, zadrugar in mož dobrega srca.

Sredi aprila je Krka pogoltnila v Novem mestu tri mlade marljive dijake.

30. aprila je v Trbovljah umrla gdč. Ada Oelhofer, vzorna učiteljica.

V ljubljanski bolnišnici je umrl konec aprila g. Jože Gorup, slovenski umetnik.

1. maja je umrla v Ljubljani slovenska pesnica Vida Jerajeva.

Istega dne je umrl v Ljubljani g. Fran Verbic, 93 letni starček, zelo znan med mestnim prebivalstvom.

3. maja je umrl v Ljubljani g. Franc Röger, vnet delavec v karitativnih organizacijah.

V začetku maja je umrl v Martjancih pri Murski Soboti tamkajšnji župnik in narodni prvoborilelj Horvat.

10. maja je v Tržiču umrl kovač g. Franc Vidic, marljivi delavec v katoliških organizacijah.

18. maja je v Ljubljani umrl g. Franc Berneker, slovenski umetnik, ustvaritelj Trubarjevega in drugih spomenikov.

V Kozjem je umrl 18. maja ljubljanski obrtnik, bivši občinski svetnik in priljubljen mož Jurij Moser.

22. maja je umrl v Sv. Jakobu v Rožu prof. Ivan Hutter, zaslužen prosvetni slovenski koroški delavec, ki je s svojim delom dvignil Družbo sv. Mohorja do današnje višine.

31. maja je umrl v Ljubljani podobar g. Ivan Pengov, ki je okrasil mnogo slovenskih cerkva.

V Križevcih pri Ljutomeru je umrla ga. Slaviševa, žena dela in molitve, mati sedanjega rektorja.

4. junija je umrl na Vranskem predstojnik sodišča g. Josip Zdolšek, ki je uvedel v sodišče na Vranskem slovenski uradni jezik.

9. junija je umrla v Ljubljani gospa Lucija Odlaskova, vrla katoliška žena, dolgoletna tajnica Blaža Potočnika čitalnice v Št. Vidu.

10. junija je umrla v Ljubljani gospa Marija Lunder, mati slovenskega mučenika.

13. junija je umrl v Ljubljani g. Robert Kollman, slovenski mecen in dobrotnik.

3. julija je umrla v Ljubljani gospa Marija Prezelj, najstarejša ljubljanska mesarica.

13. julija je umrl v Mariboru odličen vzgojitelj in duhovnik prof. Resman.

13. julija je umrl prof. dr. Fran Jesenko, slovenski znanstvenik in vseučiliški profesor.

2. avgusta je umrl v Sv. Lovrencu v Slov. goricah zlatomašnik Jožef Sinko, zaslužen organizator.

16. avgusta je umrl v Dolnji Lendavi g. Janko Tivadar, vzoren učitelj.

18. avgusta je umrl v Podnartu g. Josip Pogačnik, slovenski politik, predsednik prve narodne vlade v Sloveniji.

17. avgusta je umrl v Ljubljani g. Peter Pajk, mladi slovenski književnik.

11. sept. je umrl v Ljubljani naš dolgoletni naročnik in vnet krščanski mož g. Jakob Bergant.

V Mariboru je umrl 27. septembra zlatomašnik I. Ilešič, plemenit duhovnik in sodelavec »Slov. gospodarja«.

24. septembra je umrl v Gomilskem župnik Ivan Grobelšek, mož blagega značaja.

2. oktobra je umrl v Novem mestu p. Alfonz Furlan, vzoren redovnik in cerkveni pisatelj.

Zadnje dni pa je slovensko javnost zadela izguba treh plodovitih javnih delavcev: prof. Antona Funtka, slovenskega pisatelja in prevajalca, dalje pisatelja in mladinskega sodnika Frana Milčinskega in pa odličnega slovenskega znanstvenika univ. prof. dr. Karla Hinterlechnerja.

Še mnogi drugi so, ki so odšli med letom. Zaslužni so vmes, vrli možje in žene, vseh bi se bilo treba spominjati, ako bi nam dopuščal prostor. Spominjajmo se pa vseh s pobožno mislijo, vsem tistim, ki so živeli tudi za druge, in tistim, kateri so skromno korakali zadaj v življenju, živeč le zase in za svojce: Vsem naj sveti Večna luč!

Pomenljivi napisi na vojnih grobovih

Kako je naš narod doumel poslanstvo, ki naj ga vrše kameniti klicarji-spomeniki, naj izrazijo besede, ki so vklesane vanje.

V spomenik vojnim žrtvam v Bukovšici nad Škofjo Loko so vklesani verzi:

»Poglejte! Kjer vaš rod prebiva,
tam gorka je ljubezen še doma,
ljubezen naša za vselej odkriva:
nagrobni križ — spomin prestanega gorja...

Med nami stoj ti tihi, mrzli kamen —
ljubezni gorke glasen spomenik!
Ko v srcih nam budiš spomine bridke,
pa lepše dobe bodi nam mejnik!«

Na spomeniku vojnih žrtev v Škofji Loki blestijo verzi:

Mrzli so grobovi zemlje tuje,
le naša bolečina vas obiskuje,
nema v grozi smrti strmi
ter sklepa roke za mir sveta,
v naših molitvah ste spet vsi doma.

V Lučah v Savinjski dolini imajo spomenik z napisom:

Skrivnostno seme, vrženo v tujini,
razpni se v zlato klasje v domovini.
Mirno spite, junaki, večno spanje,
rod ujedinjeni čuva vaše sanje.

Slovenski narod pa ne pozablja sinov tujih mater, katerih zemski ostanki trohnijo v naši zemlji. Takole jim kliče, poln spoštovanja in pietete do njih, z besedami, ki so vklesane v spomenik vojnih žrtev v Ukancah pri Bohinjskem jezeru:

Tujci prej, ste bratje nam postali,
ko so v našo prst vas zakopali —
Žarko sije vam nebo planinsko,
pokoj diše jezero bohinjsko.

Najpomenljivejši in najpretresljivejši pa je napis na mogočnem spomeniku, ki stoji ob Marni v Franciji in ki se v prevodu glasi:

Vi, ki se čez njihove Kalvarije
in čez te krvave poljane
pomikate kot romarji k njihovim grobom,
čujte hrupne glasove, ki prihajajo s teh žrtvenikov:
»Narodi, bodite edini, ljudje, bodite človeški!«

Na očetovem grobu

Domača gruda, ki si jo toliko ljubil, te je, predragi moj oče, pred leti sprejela kakor dobra mati svojega trudnega, onemoglega sina. Od bojev in prevar sveta, od vreščeče pohlepnosti in zavisti v mestih si zbežal utrujen v tiho domovanje pod zvonikom ljubke cerkvice domače. Ravno toliko je bilo prostora med zvonikom in pokopališkim obzidjem, da so ti iz žive skale izkopali grobnico za tvoj poslednji sen.

Lepo si si izbral ta prostor. S položnega gričika zre tvoj pokojni duh, ko nekdaj pod seboj na rodni kraj, kjer si kot fantiček pasel živino, se igral na veliko noč v bližanju, pokal s korobači, lovil koze v gozdu in črke abecede v vaški šoli. Tam si jemal slovo, ko si šel študirat v ljubljanske šole in tam od Laza nad Goleževini si poslal zadnje solze ljubi domači vasici, ko so te vzeli v vojake.

Postal si mož, v bojih proslavljen in utrjen in zopet si hodil, ko sta ti služba in širni svet dovolila nekaj oddiha, po potih in tratah mladostnih sanj. A gruda te je držala z vso silo nase. Nisi pozabil na svoj rod in na sladko govorico slovensko v tujini, nisi odganjal prošnja rojakov, ki so romale neštete do tebe. Še sam od sebe si ustvarjal za domačo vas in občino prosvetnih in gmotnih dobrin in šola pod cerkvijo nosi, vsaj v srcih rojakov, za vedno tvoje ime. Pa še nekaj let pred smrtjo si poskrbel in posredoval za nove zvonove; tako milo done, ko komaj na Homcu ali na Šmarni gori, tudi tebi v spomin!

Na priprosti plošči na južni steni zvonika je tvoje ime, ti v resnici plemeniti! ime moje ljubljene matere in tvojih staršev. Roža plezalka poljublja s stoterimi žarkimi cveti tvoje ime, božajoč pihlja veter v njenih listih, da ti pripovedujejo o večni, neizmerni ljubezni matere zemlje. Ob plošči, ki te loči od našega hrepenenja po lebi, pa cvete pozne vsesvetnice in se spenja vedno zeleni bršljan med zavoje železne ograje.

Tu gori na gričku pri cerkvi sv. Katarine si gledal neštetokrat z menoj kakor iz pokojnega in varnega gradišča v nemirni svet tam doli, čez borove gozdove v ravnino z njenimi mesti, tovarnami, z njenim vrvežem in dimom, ropotom in kričavim bleskom.

In dal si mi prešteti zvonike cerkva in cerkvic, ki so naju pozdravljali od Šmarne gore do zasavskih hribov daleč tja na Dolenjsko. Prav trideset jih je bilo in če si prištel še zvonike meglene Ljubljane, jih je utegnilo biti kar štirideset. Bližnji in daljni zvoki zvonov pa so nama peli v kristalnem nedeljskem jutru večno, nepozabno in veličastno pesem naše zemlje in našega rodu. Tiho, brez besed si sejal in vsadil ljubezen do te zemlje in rodu tudi vame, da je vskalila in za vedno zacvetela.

Razumela sva se od takrat, ti najdražji prijatelj mojega srca! in razumeva se danes, ko plava v glasovih velikega zvona moja neusahljiva ljubezen do tebe v nebeške višave.

Zadnje cvetje tega leta obsiplje tvoj grob, svečice ko drhteči utripi srca in duše iščejo nekaj velikega, večnega, nepojmljivega, kar je onstran našega pojmovanja: Jaz verujem. R. A.

Likovič Joža:

Na pokopališču...

Tam za cerkvico sv. Krištofa, ob nepokojni Dunajski cesti, ki ne more več odmevati pod kopiti lakrih konjičkov kakor ceste prejšnjih dni, med gostim grmovjem bezga in ostarelih cipres propada rdečkasto ozidje, ki oklepa polzapuščeno pokopališče. Semkaj še ne sežeta prah in posvetnost, kruta vsakdanjost si še ni upala dvigniti belega plašča smrti, ki varuje sence umrlih. Prečni zid, ob katerem se vrstijo grobnice s slavnimi imeni in bronastimi stebri, deli božjo njivo v dva dela. Tostran se razprostira lepši in zanimivejši kos zemlje, kamor še vedno mnogokrat zaide tih obiskovalec in poišče grob znamenitega moža ali plemenite žene. Onstran tega zidovja pa leži večji del pokopališča, ki prehaja v malo dolinico; ta se zaključi pod kostanjevim drevoredom, ki vodi do mrtvašnice. Tod so grobovi večinoma že močno zapuščeni; gomile so se pogreznile, spomeniki so se nagnili, čas je zravnal prah in grudo. Ciprese so zgubile sladkobni vonj in vitkost, njihova debla so postala hrapava, vrh je končno porumenel in odpadel. Okvirji so razpokali, dež je izpral in zabrisal robove gomil. Slednjič je tudi spomin obledel. Tukaj pač počivajo revni in neznatni ljudje, ki za življenja niso postali slavni. Svet jih ni opazil in ocenil njihovih del; niso bili prišteti med nesmrtne velikane. Samo smrt jih je poiskala in jim določila delež, ki ne more biti odvzet nikomur. Umrli so. Njihov pogrebni sprevod je bil gotovo skromen. Četvero pogrebcev je prineslo preprosto krsto z ozkim pokrovom, na katerem je bil pritrjen lesen križec. Za duhovnikom je stopala ihteča žena in osiroteli otroci, ali strt mož, morda tudi dober prijatelj s solzo v očeh. Po opravljenih molitvah so spustili krsto v jamo; prva plast prsti je strahotno zgrmela na leseni pokrov, kakor bi hotela še poslednjikrat priklicati rajnega k življenju ter ga pahniti med posvetne zmešnjave in kupčije... Grobar je kmalu dokončal odkazano delo. Čez pol ure je bil grob zasut, pokoj je zavladal okoli novega domovanja. Komaj da se je posula rahla gruda prsti! Tekom dolgih let sta veter in deževje zabrisala lepo nasuto gomilo, rjasta trava je pognala, goste koprive so se razrastle. Marsikateri grob se je polagoma pogreznil, nikdo se ni zmenil zanj; svojci so se razkropili in pozabili na pokojnega. Samo v poletni mesečini, ko so bile cipreze oblite z modrikasto srebrnino, se je oglašal edini murnček, skrit v ruševini groba; dolgo se je odzival soseski drobnih krikcev, ki jih ni bilo strah belih senc, ki so vstajale iz pozabljenih grobov.

Tudi prazne grobnice že zevajo na tej strani. Ostale so brez lepotičja in marmornatih obrazov. Trupla so odpeljali na novo pokopališče pri Sv. Križu, odnesli so težke, železne svetilke, ostale so morda le še počrnele črke, s katerimi se začenjajo plemenitaški naslovi. Plevel in resa se sedaj tukaj bohotita, marmornate plošče so zgubile čudoviti lesk, ki ga je ustvarilo umetnikovo dleto.

Sredi dolinaste planjave pa je ohranjena še ena gomila, skromna in osamela. To je naš grob, v katerem počiva naš oče. Samo tu je še ostala ona čudovita mičnost, ki je ni mogla uničiti strahotna trohnoba. Vsi ostali grobovi v bližnji okolici, pod steno rumene mrtvašnice, kjer se igra veter in loputa z razsušenimi polkni, kraj ozidja, ki so ga začeli podirati, daleč okoli je ostal samo še naš grob. Divji šipek na sosednji gomili se je mogočno razrastel in ga varuje pred metežem burje. Tostran je dolgo časa drugoval brzojavni drog, ki so ga postavili semkaj ljudje brez lepega občutka. Črna žica se je plela visoko nad grobovi, kdo ve, kakšne vesti so se lovile po njej; včasih se mi je zdelo, da kazi to mrtvaško tihožitje. Toda pozneje sem se vernega soseda privadil, že zdaleč je naznanjal in kazal, kje je naš grob. S svojo bližino je oživljal turobno zatišje posebno v pomladanskih večerih, ko je veter nalahno ubiral z nevidnimi prsti hrepeneče speve, ko je nesel pomladno pesem z juga v mrzli planinski svet. Tedaj je brzojavni drog drhtel, nekaj je brnelo v njem, kar se je zlivalo v čaroben sozvok, ki je zvenel od neba do črnih tal, kjer je trohnel oče. Nekega dne sem ta drog pogrešil. Žica se je pretrgala, drog se je prelomil, žalosten ostanek je dolgo trohnel, dokler se ni ves preperel zrušil. Svet se je obrnil drugam, po vojni so potegnili šop brzojavnih žic za pokopališčem, kjer so zgradili veliko delavnico...

Poleg našega groba leži neznan vojak, ki se je bogve kje hudo ranil ali smrtno ponesrečil. Po tridesetih letih sedaj ni zaznati njegove gomile, samo lahna udrtina kaže, da se je tukaj nekaj zgodilo. Ta grob je bil zame vedno poln tajinstva, nikdar nisem hotel določnejše vprašati, kako je umrl neznani vojak. To bi bilo vse, česar se morem spominjati, pa je moralo propasti. Koliko boječih, lastovičjih družin se je naselilo v ostrešju mrtvašnice, kolikokrat so se nizko zgrnili oblaki, ki jih je semkaj zagnal oster veter. Neštete stopinje so se oglasile na teh stezah, ko se je razcvetal bezeg vrh ozidja; njegovo cvetje je bilo podobno belim dlanem, ki se odpirajo sredi temne zelenine in prosijo. Ljubezen ne moti pokoja rajnkih.

Marsikaj se je spremenilo ali odtegnilo! Le nekaj se še vedno pridružuje negibnemu snu, ki neprestano zastira grobišča, marmorna pročelja mrtvaške veže koncem pokopališča, kjer minevajo poslednji drobci onih, ki so se ponašali v življenju z blestečimi naslovi... To so presunljivi brlizgi s kolodvora; utrujene lokomotive se vračajo z daljnih poti. Tudi njihova jeklena prsa so si zaželela odpočitka. Moj oče je bil namreč železničar. Zato je naše življenje potekalo vzporedno z železnico, piski lokomotiv so neprestano odmerjali čas. Jed in spanec sta se morala ravnati po raznih voznih redih z rdečimi številkami, ki so viseli v kuhinji ob oknu. Mnogokrat je šel oče ponoči v službo ali pa se je vračal šele v poznem jutru. Toda komaj morem še razbrati v spominu njegov obraz. V najtišjih trenutkih, ko se porajajo tista prva leta mojega življenja, ko se zatrne droben spominček v mojem srcu, tedaj se zasmehlja dvoje očes, nekaj drobnih gubic se nabere kraj njih, prijazen, topel pogled me objame. To je moj oče, ah, samo to in nič več! Kajti on že tako dolgo trohni v senci sv. Krištofa. Sredi ljubljanskega kolodvora ga je raztrgala lokomotiva; ta strahotni nestvor z jeklenimi prsi je zdrobil njegove bele kosti in zmaličil ubogi obraz. Zgodba o njegovi grozni smrti ni postala zame nikdar prazna vsakdanjost ali bled spomin. Še danes se zdrznem v pritajenem upanju, morda se le povrne med nas ljubi oče, da bomo saj za hip zopet postali otroci. Toda ti brlizgi lokomotiv me spominjajo na kruto resnico, da je oče vendar mrtev.

To so spomini, ki so ostali iz otroških let. Očetov grob se je sicer nekoliko ponižal, spomenik se je nagnil, ciprese so morali posekati. Toda ostalo je še sonce, tako belo in prijazno, da sta splahneli groza in žalost. Kajti ta grob ni bil zame nikoli pretemen in premrzel, da ne bi našel kraj njega toplega zavetja. Bil mi je vedno pobuda in upanje v vstajenje in svidenje v svetli večnosti, ki jo gotovo že uživa rajni oče; saj je naša molitev dosegla milostljivo dlan Stvarnika, ki ga je sprejel med vrste pravičnih. Zato ne morem očeta milovati, komaj bi ga zavidal za luč in mir.

Nocoj se bo zopet razgrnil večer pred vernimi dušami. Brez groze in žalosti! Morda bo sijalo prijetno jesensko sonce, morda bo rosil pohleven dežek. Mnogi grobovi bodo spremenjeni v cvetlično gredo, steze bodo zravnane in posute, kakor da se je povrnila vigred. Same sanje in upanje na svidenje! Dušice v oljčnih posodicah gorijo z zlatimi, ozkimi plamenčki; kite krizantem se ne ganejo, tako toplo jim je na zelenih gomilah. Na revnejših grobovih se ozirajo martinovke z drobnimi cvetki, tam obuja ena sama sveča spomin in vero. Vsepovsod diši po bršljanu, svežem smrečju, belih nagrobnih rožah in odpuščanju. Na vsakem grobu leži zlat sijaj, tudi na najbolj zapuščenem, kamor upre sonce svoje zlate oči in vsaj malo ogreje pozabljeno grudo. Vse je kakor v tihi pravljici, kjer se plete povest o lučkah, cvetju in pokoju rajnkih, kjer se smrt poraja kakor odrešilna sestra brez bolečin in tugovanja.

Kdo bo stopil nocoj na tiste tihe steze za sv. Krištofom? Sonce se že skriva za Šišenskim vrhom, ledja planin krvavijo, zvonovi se spokorno trkajo na bronasta prsa in prosijo. Da bi nocoj dolgo prizvanjalo, dokler ne bo pala tiha rosa z neba in prinesla uteho nam vsem, ki čakamo na svidenje z dragimi onstran zvezda.

Dnevna kronika

Primerjajte zobno pasto „DIANA“
s katerokoli drugo, stalno boste uporabljali le njo. CENA normal tuba Din 5·— dvojna tuba Din 8·—

Kdo se lahko udeleži jubilejnega nagr. žrebanja

S 1. novembrom se pričenja nova naročba na »Slovenca« in s tem tudi za tiste, ki doslej še niso naročeni na naš list, nova prilika, da se udeleže žrebanja za »Slovenčeve« jubilejne denarne nagrade. Treba je le izpolniti edini pogoj, da je namreč o Božiču naročnina plačana vsaj za tri mesece, med katerimi mora biti tudi december. Novi naročniki, ki se priglase s 1. novembrom, morajo torej o Božiču imeti plačano naročnino vsaj do konca januarja 1933.

Dne 23. decembra letos se bo vršilo žrebanje za sledeče denarne nagrade:

1 nagrado v znesku	Din 6000.—
6 nagrad po	Din 1000.—
60 nagrad po	Din 200.—
60 nagrad po	Din 100.—

Položnice

prejmejo v današnji številki vsi poštni naročniki brez izjeme. Vljudno prosimo, da se jih takoj v prvih dneh novembra poslužite vsi, ki vam poteka naročnina s koncem oktobra, prav posebno pa še oni, ki imajo kak zaostanek. Kolike važnosti je redno plačevanje naročnine, smo na tem mestu že večkrat povedali. Ne odlašajte z obnovitvijo naročnine!

Kolektivna pogodba s KID na Jesenicah odpovedana

Jesenice, 30. oktobra.

Te dni je organizacija SMRJ odpovedala kolektivno pogodbo, sklenjeno letošnjo pomlad med zastopniki delavstva in zastopniki KID. Odpoved je bila podana v smislu 2. točke zaključnih določb pogodbe, ker cene življenjskim potrebščinam rapidno rastejo. Po tej odpovedi izgubi pogodba veljavnost z dne 30. nov. t. l. Delavstvo hoče, da se mu vrne premog in drva po znižani ceni in plače brez 4, 5 in 6 odst. odtegljaja. Razprava za to naj bi se vršila najkasneje do dne 15. nov. t. l. na ravnateljstvu KID. Za petek, dne 4. nov. se namerava sklicati veliko delavsko zborovanje. O odpovedi pogodbe je danes obvestil SMRJ tudi JSZ in NSZ.

NR. B. BAHOVEC
PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ
PLANINKA ČAJ
Bahovec vsebuje zdravilno moč ultravijoletnih žarkov planinskega solnca. Zavitek Din 20·- v apotekah.

Sejmarjem in krošnjarjem

V krapinskem in menda še v dveh okrajih savske banovine obstoji neka stara krošnjarska pravica, ki dovoljuje vsakomur, ki je zadosti star in zdrav, da sme krošnjariti po vsej državi. Ti krošnjarji, ki jih je, kadar sami pravijo, okrog 40, razprodajajo po hišah in sejmih kranjske copate. Mi sejmarji iz dravske banovine, ki imamo samo sejmarsko pravico, ker krošnjarske ne dobimo, smo navezani trgovati samo po sejmih. Ker zgoraj omenjeni krošnjarji nam sejmarjem škodujejo, smo primorani javno oblast prositi, da naj se to uredi in krošnjarjem pove, da nimajo pravice po sejmih na stojnicah ali na tleh copate prodajati. Vam pa, ki copate izdelujete in jih hrvatskim krošnjarjem po slepi ceni (menda po 8 Din) prodajate, tako da nič ne zaslužite, krošnjarji se pa hvalijo, da lepe tisočake služijo — svetujemo, da se strnete v zadrugo, ki bo copate lahko po 12 Din odjemala in prodajala, ker sedanja cena, ki so jo uveljavili krošnjarji, zares ni primerna cena. Ker je ta domača obrt razširjena največ po vaseh okrog Kranja, si lahko ustanovite zadrugo z omejeno ali neomejeno zavezo z malo kapitala. Skličite v ta namen sestanek in se dogovorite takoj. — Poznavalec obrta in sejmar.

Obrtništvo kočevskega okraja za resno delo

Vel. Lašče, 28. oktobra.

Tudi v Velikih Laščah, kakor v Kočevju in Ribnici se je preteklo nedeljo zbralo veliko obrtnikov na sestankih, ki so bili že radi tega zanimivi, ker so pri tej priliki govorili zastopniki skupne zbornice kakor tudi pristaši ločene zbornice, ki so prišli iz Ljubljane. Res se je tu lahko opazilo, da so se obrtniki zanimali v prvi vrsti za gospodarska vprašanja, kot so davki, pobijanje šušmarstva, zavarovanje obrtnikov za slučaj smrti in onemoglosti. Zastopniki skupne zbornice so podali res temeljite referate, ki so jih navzoči z odobravanjem vzeli na znanje. Na vseh teh zborovanjih pa je prišlo tudi jasno do izraza, da je obrtništvo že sito agitacije za ločene zbornice in se je izreklo v ogromni večini za skupno zbornico, ker so časi preresni, da bi razbijali to, kar imamo svojega in kar nam lahko koristi, če res hočemo vztrajno delati.

Trije bratje — trije tatovi

Dolenja vas pri Ribnici, 30. oktobra.

Skoraj celo leto so se ponavljale tatvine denarja, zlatnine, koles itd. po raznih vaseh v dolenjevaški občini in sosednih kočevskih vaseh. Nikomur se ni posrečilo odkriti storilcev, zato so le-ti postali vedno drznejši. »Slovenec« je že poročal o tatvinah in drznih vlomih na Oberhu pri Rakitnici, v Dolenji vasi pri Rakitnici. Zadnji čas so bile spet izvršene vedno drznejše tatvine. Vse je ugibalo, kje bi bil tat, a vse zasledovanje je bilo zaman. V noči od petka na soboto je bilo na Kočevski Reki ukradeno meso baš zaklanega prešiča. Orožniki iz Kočevske Reke so stopili v zvezo z orožniki iz Ribnice in odkrili so presenetljive reči. Ugotovilo se je, da so omenjeni bratje zakrivili skoraj vse tatvine v Dolenji vasi, Oberhu, Glažuti in Stari Cerkvi. Pri hišni preiskavi so našli vitrih, cele steklenke žganja, kup cigar, nož in revolver, s katerim so zlikovci strahovali stari ženici na Oberhu. V skednju so našli pred letom ukradeno kolo in razne druge ukradene predmete. Danes opoldne so orožniki gnali vse tri brate uklenjene v občinsko pisarno v Dolenji vasi. Zbralo se je mnogo ljudstva; eni so jim grozili, drugi so jokali ob pogledu na tri uklenjene brate-vlomilce, katerih najmlajši je neprestano jokal, starejši pa srepo gledal v tla.

Koledar

Torek, 1. nov.: Praznik vseh svetnikov.. Dan je danes dolg 9 ur in 57 minu ter se ta mesec skrči za 1 uro in 16 minut na 8 ur in 41 minut.

Sreda, 2. novembra: Spomin vernih duš; Just, mučenec.

Novi grobovi

✝ **V Ljubljani** je preteklo nedeljo mirno v Goskodu zaspal g. Luka Blejec, šolski upravitelj v pokoju. Pokopali ga bodo v sredo ob pol 3 pop. Svetila mu večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebne vesti

= **Zdravniška vest.** Za primarija bolnišnice v Murski Soboti je imenovan g. dr. Brandieu, dosedanji asistent iste bolnišnice.

JUGOSLAVIJA V SLIKI

Poznana domača tovarna čokolade Union v Zagrebu je dala v promet odlično mlečno čokolado pod naslovom »Jugoslavija v sliki«. Vsem tablicam te čokolade so priložene slike, ki predstavljajo znamenitosti in lepote Jugoslavije. Te slike se morejo nalepiti v album »Jugoslavija v sliki«, katerega je v to svrho izdala tvornica Union, in tako napolnjen album bo mladini v koristno pomoč pri spoznavanju Jugoslavije. Da se ta naloga kolikor mogoče izpopolni, vsebuje album tudi zelo poučne opise poedinih krajev in so ti opisi z nalepljenimi slikami vred velike vrednosti za mladino.

Z veseljem konstatiramo, da je to prvi album te vrste, ki na zelo lep in zanimiv način prikazuje lepote in znamenitosti naše domovine.

Ostale vesti

— **Časopisne reklamacije niso več poštnine proste. Z včerajšnjim dnem je poštna uprava začela izvajati določila ministrske »uredbe o oprostitvi od poštnih taks« z dne 13. junija 1932 in začela izterjavati od uprav naknadno poštnino za vse reklamacije, ki so bile oddane kot poštnine prosta pošiljatev. Cenjene naročnike vsled tega opozarjamo, da vporabljajo za reklamiranje časopisa frankirano dopisnico, in nam s tem prihranijo nove večje stroške.**

— **Redna služba božja na Šmarni gori** ob nedeljah in praznikih se bo danes za letos zaključila; vendar bo pa ob ugodnem vremenu sv. maša 8. decembra, 1. januarja in 2. februarja, in sicer ob navadni uri. Kdaj se bo spet spomladi pričela redna služba božja, bomo objavili v časopisih.

— **Pevska zveza,** Občni zbor bo v sredo, dne 9. novembra t. l., v dvorani Rokod. doma. Naj vsak zbor, ki le more, pošlje zastopnika, okrožja pa naj bodo na vsak način zastopana radi važnih organizatoričnih zadev. Ker bo isti dan dopoldne občni zbor podpor. društva organistov, bo udeležba tem lažja, ker se lahko udeleže iste osebe obeh občnih zborov. — Odbor.

Vezati pakete z motvozom Grosuplje — lahko in hitro delo!

— **Ustavljeno kazensko postopanje.** Iz Gornjega grada poročajo: Tretje kazensko postopanje po zakonu o zaščiti države zoper inženirja Alojzija Žumra je bilo te dni pri okrožnem sodišču v Celju ustavljeno.

— **Ali že imate knjigo »Akademski poklici«?** Izšla je nedavno v drugi izdaji in se dobi pri SKA starešinstvu v Ljubljani, Miklošičeva 7. Cena lepo v platno vezani, ca 400 strani obsegajoči knjigi je le 40 Din (po pošti 5 Din več). Naročite jo čimprej, ne bo Vam žal.

— **M. Maleš bo zopet slikal na Hrvaškem.** Izvedeli smo, da je komisija zagrebške nadškofije odobrila izmed več poslanih načrtov načrt akademskega slikarja Mihe Maleša za slikanje lurške cerkve v Osijeku v Slavoniji. Cerkev je izredno velika in lepa ter zgrajena v strogem gotskem slogu. Te dni je g. M. Maleš odpotoval v Osjek, kjer bo že letos začel s slikanjem cerkve. Želimo mu, da bi imel pri tem velikem delu mnogo uspehov.

— **Miss Slack in dr. Robert Hercod obiščeta Ljubljano.** Voditeljica mednarodne ženske treznostne organizacije miss Slack in načelnik mednarodnega urada za pospeševanje treznosti, dr. Robert Hercod iz Lausanne, prideta na svojem propagandnem potovanju po sosednjih državah tudi v Jugoslavijo in obiščeta Ljubljano, Zagreb in Belgrad. V Ljubljano dospeta v petek 4. novembra ob 17.10 z dunajskim brzovlakom. Za to priliko priredi »Sveta vojska« od 4. do 13. novembra »treznostni teden«. Med drugim je na sporedu sledeče: V petek 4. nov.: Sprejem gostov na kolodvoru. V soboto 5. nov.: Ob 15 v brezalkoholni restavraciji hotela Union prijateljski sestanek zastopnic ljubljanskega ženstva z miss Slack. Ob 20: treznostno zborovanje v Unionu, na katerem govorita tudi imenovana gosta iz Švice. Ob 14: Izlet (z vlakom) članov in prijateljev »Svete vojske« na Homec, kjer bo v Društvenem domu treznostno predavanje in ponovitev akademije.

— **Divje svinje na Menini planini.** Kakor nam poroča oskrbnik iz Menine planine, so lovci v tem delu Kamniških planin zasledili celo družbo divjih svinj. Na onem kraju, kjer so lani ustrelili medveda, so bila tla razhojena in razrita, kakor bi tod hodilo najmanj 10 repov te škodljive in nevarne divjačine. Tudi oskrbnik je pred kratkim prepodil dvoje merjascev. V četrtek bo na Menini planini lov in morda bo kakemu lovcu sreča mila, da mu bo prišel pred puško kak merjasec. Za Kamnik bi bila to nova senzacija, za lovce pa izreden lovski blagor.

Schichtov RADION pere sam!
Mučno pranje s peračo in krtačenje perila je postalo odveč.

— **Društvo za zgradbo in vzdrževanje okrajne bolnišnice in hiralnice** v Ribnici ima svoj redni občni zbor dne 16. novembra 1932 ob 3 popoldne v občinski posvetovalnici s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Spremembe pravil. 3. Slučajnosti. V slučaju nesklepčnosti se vrši občni zbor 8 dni pozneje, to je 23. nov., ki je sklepčen pri vsakem številu članov.

— **Plačilo zemljarine.** Po določilu k čl. 148 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih dospe zemljarina v plačilo in se mora plačati v dveh enakih letnih obrokih dne 15. avgusta in dne 1. novembra vsakega leta. Dne 1. novembra dospeva torej rok za plačilo drugega obroka zemljarine. Vsi zemljarini zavezani davkoplačevalci se vsled razpisa ministrstva financ z dne 28. oktobra 1932, št. 84.121/III, pozovejo, da do tega roka izpolnijo svojo davčno dolžnost in plačajo drugi del zemljarine.

— **Sestanek pogodbenih poštarjev dravske banovine.** V nedeljo dne 6. novembra t. l. ob 16 se vrši strokovni sestanek pri »Orlu« v Mariboru. Govoril bo tov. Engelman. Legitimacije za četrtinsko vožnjo se dobe pri poverjeništvu v Cirkovcah za ceno 5 Din.

— **Slov. prosvetno društvo »Triglav« v Kerloveu** priredi v nedeljo dne 6. novembra ob štirih popoldne v dvorani »Hrv. doma« svojo prvo veselico. Nastopi društveni dramatični odsek in društveni mešani in moški zbor z veseloigro »Davek na samce« in s kompozicijami od Aljaža, Vodopivca in Ferjančiča.

— **Železniška nesreča.** V soboto zvečer je med premikanjem na postaji Dobropolje, na progi Grosuplje—Kočevje iztiril vagon, ki je bil naložen z lesom. Večje nesreče pri tem ni bilo nobene, le večerni osebni vlak, ki vozi iz Kočevja, ni mogel direktno pripeljati na postajo Grosuplje, ker je bila pot zaprta. Potniki so morali izstopiti in so šli na tovorni vlak, kolikor ga je bilo še pred tem vagonom. To je bila še sreča, da je bila lokomotiva pri premikanju spredaj, da jih je ta mogla pripeljati v Grosuplje, kjer so nato vstopili na novomeški osebni vlak. Oni, ki so se peljali proti Kočevju, so seveda tudi morali prestopiti.

— **Pri išiasu** sledi na kozarec naravne **»Franz-Josef«-grenčice,** zavžite na tešče, izdatno izpraznjenje črevesa brez vseh težav, pridruži pa se navadno prijetno ugodje olajšanja. Zdravniški strokovni listi omenjajo, da učinkuje zanesljivo in prijetno **»Franz-Josef«-voda** tudi pri pritisku na jetra in debelo črevo kakor tudi pri zabreklih žilah, haemorrhoidah, prostatalnih boleznih in katarju v mehurju. **»Franz-Josef«-grenčica** se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Društvo stanovanjskih najemnikov.** Prejeli smo: Z ozirom na notico, katero je pred par dnevi priobčil Vaš cenjeni list, da sem izbran za častnega predsednika »Društva stanovanjskih najemnikov za dravsko banovino«, Vas prosim, da objavite, da me je imenovano društvo brez mojega znanja in brez mojega pristanka izbralo in kot takega priobčilo v časopisih. Pripomnim, da te funkcije nisem sprejel in da sem se tudi društvu za to pismeno zahvalil. Z odličnim spoštovanjem dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski, načelnik ministrstva trg. in ind. v p.

— **Dr Ivo Benkovič in dr. Fran Skaberne,** odvetnika v Ljubljani sta preselila svojo pisarno na Aleksandrovo c., mezz. vhod Beethovnova 14, palača Dunav. Tel. 2002.

Med. univ. dr. Lojze Kramarič
specijalist za kirurgijo in šef-zdravnik sanatorija »Šlajmerjev dom«
se je preselil
in ordinira od 1. nov. naprej od 2 do pol 4 pop.
v Ljubljani, Dalmatinova ulica štev. 10/II.
(nasproti hotela Štrukelj). Telefon 31-58.

— **Ljudske igre, 1. zvezek: »Slehernik«.** Prosvetna zveza v Ljubljani je začela skupno z Misijonsko tiskarno v Grobljah izdajati nove ljudske igre. Uredništvo Ljudskih iger so prevzeli gospodje prof. Niko Kuret, France Lazar in dr. J. Pogačnik. Pravkar je izšel kot 1. zvezek Thuisbaertov »Slehernik« v dr. Pogačnikovi priredbi. Oblika jako priročna. Poleg splošnega uvoda k vsebini »Slehernika« so tudi navodila za pozorišče (oder), obleko in pesmi. Na koncu so tri nazorne slike, kako pripraviti oder. Cena 8 Din. Društvo, ki namerava igrati, mora kupiti najmanj 5 izvodov. S tem je plačana tudi avtorska tantiema. — Kakor je razvidno s prospekta Prosvetne zveze, bodo izšli za letošnjo zimsko sezono še nadaljnji zvezki, skrbno izbrani in prav tako skrbno prirejeni. Z izdajo Ljudskih iger je Prosvetna zveza rešila naše menda najbolj pereče prosvetno vprašanje. Za advent naj vsi naši odri vprizorijo »Slehernika«. Za božično dobo se že tiska igra »Trije kralji«.

— **»Ljudska samopomoč« v Mariboru,** Grajski trg št. 7, naznanja cenj. članom, kakor tudi vsemu občinstvu, da sprejmejo društveni poverjeniki s 1. novembrom 1932 nova pooblastila s fotografijo in so torej stara pooblastila neveljavna. Poverjeniki, ki nimajo novih pooblastil, niso upravičeni nabirati novih članov. Ugledne osebe se sprejmejo kot poverjeniki za vsak kraj Jugoslavije.

ELEKTRIČNE LIKALNIKE, KUHALNIKE, LESTENCE IN SVETILKE
kupujete zelo poceni pri
Splošni elektro družbi z o. z.
v LJUBLJANI na Mestnem trgu 25
poleg Krisper-ja

Predpogoj Vašega zdravja
so visokokvalitetni čevljarski izdelki tvrdke
A. ŽIBERT, Ljubljana, Prešernova ulica
Snežke, galoši, športni, promenadni in plesni čevlji modernih oblik.
VELIKA IZBIRA! NIZKE CENE!

— **Zobotehniki dravske banovine** imajo svoj redni mesečni sestanek v sredo, dne 2. novembra 1932 ob pol 9 zvečer v gostilni pri »Sokolu« — Pred škofijo. Udeležba obvezna! **Društvo zobotehnikov za dravsko banovino v Ljubljani.**

— **Reklama je za vsako podjetje** to, kar je hrana za naše telo. Dobra reklama je vedno poceni in koristna za vsako podjetje. Reklama mora biti sistematična in učinkovita. Kako se to doseže, Vas nauči v treh mesecih po dve uri na teden Tečaj za reklamo in oglaševanje pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Pražakova ulica 8-I.

— **Revmatiki,** kateri uporabljajo za pomirjenje bolečin Fellerjev Elsafluid, Vam lahko povedo, kako so zadovoljni s tem domačim sredstvom in kozmetikom, ki se je obneslo skozi 35 let. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 58 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 134, Savska banovina.

— **6 članska uradniška družina** se nahaja v veliki bedi. Oče je celo leto brez službe in je kljub neprestanemu iskanju ne more nikjer dobiti. Ali bi se našel dober človek, ki bi ga sprejel ali mu preskrbel primerno službo. Prosimo dobra srca, da se usmilijo te bedne družine in ji priskočijo na pomoč. Naslov je na razpolago v uredništvu »Slovenca«.

— **Foto-amater, mesečnik za foto in kino umetnost.** Te dni je izšla druga številka Foto-amaterja, ki je prvi slovenski mesečnik, ki se bavi z našo domačo slovensko fotografijo. List v resnici drži, kar smo pričakovali in vsak slovenski fotografamater bo našel v njem zvestega prijatelja in učitelja. Že v prvi številki ne smemo pozabiti članka »Beseda mladim amaterjem (piše prof. Franjo Sič), ki bo marsikomu, ki prinaša aparat po božji naravi, odprl oči. Poučna je tudi znanstvena razprava prof. ing. Novaka Leona o »Globinski ostrini in uporabi zaslonke«. Zanimivi so razgledi po filmskem svetu, foto-posvetovalnica, kotiček za vprašanja in novosti s fotografskega trga. Izredno lepe pa so slike, tiskane na finem krednem papirju. Med avtorji slik najdemo priznane mojstre. — Druga številka se dotakne v članku prof. Hrovata Bogomila važnega vprašanja »Sport, foto-amaterji in šola«. Izredno zaniniv je članek radijskega strokovnjaka univ. prof. Marija Osane »O prenosu slik in televiziji«. Prof. Franjo Sič nadaljuje svojo tehtno »Besedo mladim amaterjem«, prof. ing. Novak Leo pa teorijo globinske ostrine. Na štirih straneh krednega papirja bo videl vsak amater 4 krasne fotografije, ki mu bodo lahko za vzor. Peen piše o izletu v Žužemberk, Škodlar pa o zvočnem filmu »O beli Ljubljani«. Revija je tiskana vsa na finem papirju in lahko smo veseli, da je imel drogist Gregorič pogum, kar na lastno pest dati Slovencem domačo fotografsko revijo.

— *DR. ČERNETOV POSLOVNI KOLEDAR IN ADRESAR ZA 1933 (Dvorni trg 1-I, Ljublj. 30 Din).*

— Najmodernejši brivski in damski salon v palači Grafike se priporoča.

— **Norveško ribje olje** dobite vedno sveže v novootvorjeni drogeriji **Hafner, Celovška št. 44, Ljubljana.**

— **Individualni kroji — damski modni atelj Josipina Iglič, Ljubljana, Tavčarjeva 3.**

— **Ljutomerska vina,** kvalitetna, sortirana, kupite najugodneje pri Centralni vinarni.

— **Urbas Marija nasl., Ljubljana, Komenskega ulica 16,** najfinejše kranjske klobase na drobno in debelo. Telefon 28-65.

Ptuj

15. požar v Župečji vasi. Dne 26. oktobra t. l. ob 19 se je zopet zasvitalo nad Župečjo vasjo. Goreti je začelo pri posestniku Francu Žunkoviču ob času, ko je družina bila zbrana v hiši. Ogenj se je tako naglo razširil, da ga domači niso mogli več pogasiti. To se je posrečilo še le gasilcem iz Sv. Lovrenca in Mihovcev, ki so prihiteli na kraj nesreče in ki so tudi preprečili, da se ogenj ni razširil na stanovanjsko poslopje in sosedna poslopja. Zgorel je skedenj, parma in kolarnica ter večja množina sena in slame. Škoda se ceni nad 30.000 Din in je z zavarovalnino krita. Na kak način je nastal požar še sicer ni povsem dognano, zdi se pa, da je bil ogenj podtaknjen in je orožništvo storilcu tudi že na sledu. Pomembno pa je, da je to že 15. požar v Župečji vasi v tekočem letu.

Napad na avtomobil. Ko se je pred kratkim vozil Ludvik Kuharič, trgovec iz Ormoža, ponoči s svojim avtom iz Ptuja na svoj dom, so neznani zlikovci blizu vasi Gorišnica obsuli avto s kamenjem. Kamenje je razbilo obrambno šipo pred volanom; istočasno pa je padel tudi strel, ki je ranil neko žensko, ki je sedela v avtu. Ranjena je na glavi nad očesom; k sreči je rana le lahkega značaja. To je že drugi napad na isti avto tekom enega meseca. Zdi se, da je napad čin maščevanja. Preiskava je v teku.

Ljubljana

POVRŠNIKE, OBLEKE ltd.
za gospode in otroke nudi
najugodnejše
J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

Mestna elektrarna in trošarina

Ljubljana, 31. okt.

Mestna elektrarna je plačala za nekaj dni v mesecu septembru za električni tok finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani skupno 16.611 Din trošarine, ki je po novem uvedena za električni tok. V mesecu oktobru pa je ta znesek narastel že na 97.884 Din. Pravilnik o trošarini na tok zahteva, da morajo elektrarne uvesti števce tudi za javno razsvetljavo, ki je sicer oproščena trošarine. Zato bo proračun mestne elektrarne močno obremenjen in bo morala elektrarna za te števce izdati nad 250.000 Din. V Ljubljani je okoli 13.500 konzumentov električnega toka. Pet industrijskih podjetij je v Ljubljani, ki bodo morala uvesti ločene števce za industrijski tok in za razsvetljavo. Nabava teh števcev bo zahtevala večje izdatke.

Kaj bo danes?

Drama: »Zločin in kazen«. Izven. Znižane cene.
Opera: »Rigoletto«. Izven. Znižane cene.
Pokopališče Sv. Križa: Žalna svečanost ob 15.40 pri glavnem križu.
Rokodelski dom: »Mlinar in njegova hči.« Ob pol 8.
Kino Kodeljevo: »Planine v plamenih«. Ob 8.
Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Lopez«. Red Sreda.
Opera: Zaprta (generalka).
Kino Kodeljevo: »Planine v plamenih«. Ob 4 in 8.
Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Iločevar, Celovška c. 34.

—

⊙ **Zadnja pot dr. Konrada Voduška.** Včeraj popoldne so številni prijatelji in znanci pokojnega dr. Konrada Voduška, med njimi nekatere prav odlične osebnosti, spremili pokojnika na njegovi zadnji poti. Ze pred napovedano uro, ob pol 4 so se pred hišo žalosti v Gradišču zbrali žalujoči, nakar se je razvil lep sprevod proti pokopališču. Za sorodniki so stopali nekateri predstavniki naše javnosti, v prvi vrsti ban dr. Marušič dalje predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin, številni ljubljanski odvetniki s predsednikom dr. Zirovnikom na čelu, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Vrančič, višji državni pravdnik dr. Grasselli, mnogi odlični ljubljanski trgovci, časnikarji in dame iz ljubljanske družbe. V sprevodu je šlo zelo mnogo osebnih pokojnikovih prijateljev, kar je dokaz, kako veliko priljubljenost in spoštovanje je pokojnik užival. Prijatelji so darovali tudi mnogo vencev, ki jih je peljal poseben voz. Cerkvene obrede so opravili oo. frančiškani. Pokojniku bodi ohranjen blag spomin!

Moderne zimske plašče
v veliki izbiri in po najnižjih cenah dobite pri
„ELITE“
damska in moška konfekcija
Ljubljana, Prešernova ulica 9.

⊙ **Bojevniki, vojni invalidi!** Danes vsi k žalnemu slavju na pokopališču. Vsi vi imate prost dostop od treh naprej do judenburškega gaja, **da bo živ venec vojnih trpinov pokril grobove tovarišev, ki so dobojevali za vedno.** V sredo, na vernih duš dan pa vsi, ki objokujemo padle, k maši zadušnici ob 9 v frančiškanski cerkvi, ki se bo brala za vse naše padle fante in može. — Zveza bojenikov in invalidov.

⊙ **Umetnostno-zgodovinsko društvo** v Ljubljani priredi v sredo dne 2. novembra popoldne ob treh ogled poslopja mestnega magistrata in starejših znamenitih hiš v okolici. Vodil bo g. spomeniški konservator dr. Fr. Stele. Povabljeni so prijatelji umetnosti brez izjeme. Če bo deževalo, se ogled preloži. Sestanek pred magistratom.

Vsem obiskovalkam Sv. Križa
priporočam, da si ogledajo mojo specijalno izložbo na Šmartinski cesti št. 6
Modistka Stana Gregorc-Jančigar

⊙ **Zadušno opravilo v Križankah.** V četrtek 3. novembra zjutraj ob šestih bo v križanski cerkvi zadušno opravilo za rajne člane moške in mladeniške Marijine družbe.

⊙ **G. Peček Bojan,** član našega gledališča praznuje v petek, dne 11. novembra v opernem gledališču 25 letnico svojega umetniškega udejstvovanja. G. Peček je jako priljubljen član našega ansambla in ima v vseh slojih našega prebivalstva številne prijatelje. Za njegov jubilej se uprizori v petek, dne 11. t. m. opereta »Erika«. Vstopnice so v predprodaji pri dnevni blagajni v operi od srede, 2. novembra dalje.

⊙ **Izžvižgan film.** Neprijetna usoda je doletela v nedeljo zvečer pri zadnji predstavi v kinu »Matici« film »Pesem noči«, v katerem poje glavno vlogo poljski tenorist Jan Kiepura. Jan Kiepura poje v tem filmu v nemškem in italijanskem jeziku. Ko je v nedeljo zvečer dejanje filma prišlo do prizora, kjer poje Kiepura v italijanskem jeziku arijo »Che gelida manina« (Ledena je ročica) iz opere Boheme, se je začulo v dvorani bolj v zadnjih vrstah ostro žvižganje na prste. Čuli so se tudi protestni klici, vendar se je ves »ruml« kmalu polegel in predstava se je poslej v redu nadaljevala.

⊙ **Pevcem ljubljanskih zborov!** Danes dopoldne ob 11 skupna vaja v prostorih **Ljubljanskega Zvona** v Mestnem domu (vhod z leve strani, nasproti finančne direkcije). Arhivarji naj prineso seboj note: F. Ferjančič »O Gospod«, Z. Prelovec »Zadnje slovo«, F. S. Vilhar »V slovo junakom«, O. Dev »Vigred« in Z. Prelovec »Oj Doberdob«. Popoldne ob 3 na pokopališču pri Sv. Križu.

⊙ **Družabni klub v Ljubljani** vljudno obvešča svoje člane-interesente, da se uvedejo v sredo tedenski kegljaški večeri ob 20 na kegljišču Rokodelskega doma. Člani in po njih vpeljani gosti dobrodošli!

KROJAČNICA **ZANOŠKAR** KOLODVORSKA ULICA 35
Obleke po meri za gospode

Na grobovih ljudstva bo obilo,
danes tja hiti kdorkoli more.
A potem na malo okrepčilo
k Slamiču naj v tihe gre prostore!

⊙ **Katera usmiljena družina** sprejme ubogo mater z dvema otročičkoma vsaj začasno za božje plačilo pod streho? Žena je trenutno brez vsakih sredstev, pričakuje pa izboljšanja položaja. Ponudbe prosimo na: Dobrodelno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

⊙ **Izlet članov in prijateljev »Svete vojske« na Homec** bo prihodnjo nedeljo. Odhod z vlakom ob

terpentinovo milo hvalijo
ker je poceni . . . zaradi
pene in odlične kakovosti . . .
Glavno je
cena in izborna kakovost !

13.51 iz Ljubljane, odhod s Homca ob 17.38 (na željo tudi lahko ob 20.03). Kdor se želi izletnikom pridružiti, naj se javi do petka 4. t. m. opoldne v pisarni »Svete vojske«, Dunajska cesta 17.

⊙ **Vodnik po ljubljanskih pokopališčih.** Sestavil profesor Marko Bajuk. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 8 Din. Na obeh ljubljanskih pokopališčih tako pri Sv. Krištofu, kakor pri Sv. Križu počivajo trupla naših najuglednejših oseb vseh poklicev in panog kakor: pisateljev, pesnikov, glasbenikov, slikarjev, politikov, pedagogov itd. obojega spola. Marsikdo bi rad obiskal gomile teh oseb, pa ne ve, kje se nahajajo, posebno težko je najti one pri Sv. Krištofu. V tem slučaju ti izborno pomaga omenjena brošurica, ki je prav dobro sestavljena. Vsem v vodniku omenjenim možem so pridejani najvažnejši podatki, ki so kritično sestavljeni in popravljajo na več mestih one na spomenikih in v slovenskem biografskem leksikonu. — Vsak, kdor se zanima za slovensko kulturno zgodovino, bo posegel po tem vodniku, v katerem so tudi načrti, ki olajšajo iskanje grobov. Priporočamo to knjižico še posebno mladini, da se ob obisku grobov naših zaslužnih prednikov naužije njihovega duha in se navduši za njihove ideale.

— **Magazin Teokarović, Ljubljana,** Gradišče 4 javlja, da je dobil iz tovarne sledečo brzojavko: Prodajajte zopet po starih cenah.

⊙ **Pumparce, obleke, trenchcoat** najceneje **A. Presker,** Sv. Petra cesta 14.

⊙ **Kemično čisti obleke Šimenc, Kolodvorska ulica št. 8.**

Celje

Nekoliko zgodovine celjskih pokopališč. Gotovo bo tega ali onega Celjana te dni zanimalo, koliko so stara celjska pokopališča. Zraven rudarske šole na obeh straneh ceste, ki vodi v Gaberje, stojita dve manjši cerkvici. Spominski kamni na njinovih zidovih pričajo, da so morali tu nekdaj pokopavati rajne. Starejši Celjani bodo še dobro pomnili, kdaj sta bili ti dve pokopališči opuščeni. Do l. 1875. je bilo okrog cerkvice sv. Duha pokopališče za okoličane, do l. 1880. pa pri sv. Maksimiljanu za rajne iz mestne občine. Ker se je pa Celje vedno bolj širilo, sta postali obe pokopališči premajhni in je tudi sanitetna oblast prepovedala nadaljuje pokopavanje rajnkih na teh prostorih. Najprej je šla na delo okoliška občina in prenesla prostor za rajne na kraj, kjer se še danes nahaja okoliško pokopališče in sicer leta 1875., že prej si je pa tukajšnja bolnišnica preskrbela prostor za svoje pokopališče, kjer se še sedaj nahaja, to je v bližini okoliškega pokopališča. Okoliški občini je sledila mestna, ki je začela pokopavati na sedanjem pokopališču leta 1880. Zanimivo je, da stoji takozvano mestno pokopališče na svetu, ki pripada okoliški občini in teharski fari. V spomin na rajne so se pri Sv. Duhu opravljale molitve o Vseh svetih še do leta 1895., pri sv. Maksimiljanu pa do leta 1900.

Društvo »Soča« se bo poklonilo spominu Gortana in bazovskih mučenikov na slavnostni prireditvi, ki se bo vršila v soboto, dne 12. t. m., v veliki dvorani Narodnega doma. Spored obsega pozdravni nagovor, dve pevski točki, slavnostni govor, zborno deklamacijo in živo sliko. Začetek točno ob 20. Prireditev bo trajala 1 uro. Vstopnine ni. Vabljena je vsa narodna javnost, posebno mladina.

Vokalni koncert učiteljskega pevskega zbora se bo vršil v nedeljo, dne 6. t. m., ob pol 5 popoldne v dvorani Ljudske posojilnice.

Mestni avtobus bo vozil danes poleg redne vožnje na Dobrno še ob 14 in 18 do Vojnika in ob 14.30 in 18.30 iz Vojnika nazaj v Celje.

Umrla sta v tukajšnji javni bolnišnici: Franc Prah, 3 letni sin posestnika iz Erjavice pri Rogaški Slatini in 60 letni dninar Franc Breznik iz Luč.

Umrlo je v mestu Celju meseca oktobra 22 oseb.

Huda telesna poškodba. 27 letni rudar Franc Rozman v Lepovini pri Koprivnici, doma s Svetja, je šel 30. oktobra z dela domov in med potjo padel v zelo globok jarek. Dobil je težke poškodbe na čelu in vratu in je njegovo stanje zelo resno. Zdravi se v tukajšnji javni bolnišnici.

Sport v nedeljo. V nedeljo sta se vršili v Celju dve nogometni tekmi. Dopoldan med SK Atletik in SK Jugoslavija z rezultatom 4 : 0, popoldan pa med SK Laško in SK Šoštanj z rezultatom 3 : 0.

Najdena je bila v ponedeljek v mestu zlata ženska zapestnica

Maribor

☐ **Maribor Kristusu Kralju.** Akademija, katero so priredile mariborske katoliške organizacije v nedeljo popoldne v dvorani Zadružne gospodarske banke v proslavo praznika Kristusa Kralja, je bila pač najlepši dokaz, kako globok odmev najdejo take slavnosti v vseh slojih mariborskega prebivalstva. Obisk akademije je bil izreden ter je bila dvorana z vsemi stranskimi prostori in celo vhodnim stopniščem tako nabito polna, da je moralo več sto oseb radi pomanjkanja prostora oditi. Med navzočimi so bili tudi pomožni škof dr. Tomašič, stolni dekan dr. Vraber, stolni župnik msgr. Umek, kanonik Časl in Janežič ter drugi odlični predstavniki mariborskega katoliškega življenja. Spored akademije je bil izredno pester in zanimiv. Nastopile so vse mariborske katoliške organizacije, tako godba Katol. omladine, Ljudski oder, Poselska zveza, Cecilijansko društvo stolne župnije, mladina iz šole šol. sester itd. Izvajanja vseh točk so bila brezhibna ter so žele obilo zasluženega priznanja. Višek akademije je tvoril govor tajnika Kat. akcije Kolenca, ki je v glavnem izvajal: Kristus se tudi danes oglaša — v družinah, med množico, v parlamentih, v bogatih palačah in revnih kočah, a mnogi ga nočejo poslušati; eni radi kruhoborstva, drugi radi užitkaželjnosti. Ker pa Kristusa mnogi nočejo poslušati, je na svetu vse narobe. Zavladalo je sovraštvo med državami, narodi, sloji in v družinah. Ako hočemo, da se v srca vrne zadovoljnost, med države, narode in v družine mir moramo sprejeti Kristusa za Kralja svojih src in njega morajo sprejeti za vladarja parlamentarci in kovači miru.

☐ **Akademska kongregacija.** V sredo, dne 2. novembra ob 20 izvencerkveni sestanek v prostorih Katol. akcije.

☐ **Deca na grobovih.** Grobove v Mariboru pokopanih vojakov in ostale gomile, ki so bile zapuščene, so okrasili včeraj z obilnim cvetjem šolarji mariborskih ljudskih šol.

☐ **Spomenik pok. Poldetu** Modicu odkrijejo danes popoldne na njegovem grobu na mestnem pokopališču njegovi prijatelji. Odkritje se izvrši ob pol 15. Spomenik je lepo delo mariborskega kiparja Iv. Sojča ter predstavlja žalujočega popotnika.

☐ **Žetev smrti.** V splošni bolnišnici je izdihnila v nedeljo zvečer gospa Ivanka Voljny, soproga knjigovodje turniške graščine. Blago pokojnico polože jutri dopoldne k večnemu počitku. — V Trstenjakovi ulici 20. je ugrabila smrt 68 letno soprogo poštnega uslužbenca gospo Zofijo Grašičevo. Pogreb blagopokojne se vrši jutri iz mrtvašnice na mestno pokopališče. Svetila pokojnicama večna luč, prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

☐ **Slomšekova prireditev v Studencih.** Katol. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru priredi v četrtek, dne 3. t. m. v dvorani gostilne Sluga (preje Gačnik, Ilgo) na Dr. Krekovi cesti večer, posvečen spominu velikega Slomšeka. Predavata bivši narodni poslanec Franjo Žebot (Slomšek v javnem življenju) in prof. Prijatelj (Slomšek in mladina). Na sporedu je tudi petje in deklamacije. Začetek prireditve ob pol 8, vstop prost.

☐ **Ljudska univerza.** V petek, dne 4. t. m. predava direktor Uranie v Gradcu dr. Gernot o Goethejevi življenski poti.

☐ **Mesarji in branjevci se pritožujejo.** Prodajalci in mesarji, ki pričnо ob sobotah postavljati na Glavnem trgu svoje stojnice že med 3. in 4. uro, se pritožujejo, da pogasnejo luči mnogo prezgodaj. Jutra so namreč sedaj še zelo temna in bi bila luč radi živahnega prometa, ki takrat zavlada na trgu, nuino potrebna.

☐ **Lepi uspehi šahovskega mojstra Pirca.** Mladi šahovski mojster Vasja Pirc se je povrnil s turneje, ki ga je vodila skozi 16 mest širom naše države dva meseca. Odigral je 16 simultank s skupno 414 nasprotniki. Dobil je 312 partij, remiziral 48, zgubil pa 54. Dosegel je tako 81% vseh možnih točk, kar je pač lep uspeh! Poleg tega je odigrala še v Karlovcu slepo simultanko proti 6 nasprpinikom ter izgubil samo 1 partijo, v Zagrebu pa je v handikapnastopu zmagal z 5½ : 4½. V Splitu se je srečal z mojstrom Trifunovičem ter ostal zmagovalec z 3½ : 2½.

☐ **Posnemajte.** Za družino revnega invalida v Studencih je dobila uprava našega lista več darov. Tako je prinesel lep dar železo upokojenec g. Golob iz Čopove ulice, neimenovana blaga gospa pa je podarila znesek Din 100.

☐ **Smrt v valovih Drave.** Od preteklega torka pogrešajo na Pobrežju v Zrkovski cesti 38 vpokojenega orožnika in posestnika Andreja Žerjala. Mož, ki je star že 66 let, ima že nad dva meseca svojo soprogo v bolnišnici, kar ga je duševno čisto strlo. Ljudje so sumili, da je izvršil samoumor in ta sum je podkrepila najdba njegovega suknjiča in klobuka; oblačila so ležala na obrežju Drave pod pobrežko šolo.

☐ **Koliko žrtvuje naše mesto za šolstvo.** Za približno tri jurje se je zvišala v novem proračunu za 1933 postavka za šolstvo. Skupno se predvideva za šolstvo 1,425.685 dinarjev. Od te vsote gre za vse tri otroške vrtce 60.324 Din; za pomožno šolstvo 9880; za deške osnovne šole 236.678, za dekliške osnovne šole 200.063; za deško meščansko šolo 125.052, za dekliški meščanski šoli pa 281.438; razen tega je v proračunu znesek 300.000 Din za stanarino učiteljstvu in 40.000 kot nagrada veroučiteljem; za obrtno nadaljevalno šolstvo 60.000 Din, za trg. nadaljevalno šolstvo 5000 Din, za razne tujsko-prometne ustanove 57.100 Din. V poglavju »Raznoterosti« je potem znesek 415.000 za predstojništvo mestne policije, 25.000 za obe okrajni načelstvi (vzdrževanje pisarn in stanovanj).

☐ **Usoden karambol avtomobila z motociklom.** Na Tržaški cesti je prišlo v noči na ponedeljek okoli polnoči do usodnega karambola. V avtotaksi nekega mariborskega podjetnika se je zaletel z največjo hitrostjo z motociklom mladi Kurt Kopič, sin znanega veletrgovca z Aleksandrove ceste. Kopiča in njegovega tovariša, brivskega pomočnika Edvarda Bišofa je vrgel udarec s strahovito silo ob tla. Najhujše poškodbe je zadobil Kopič, kateremu je zdrobilo koleno leve noge, spodnjo čeljust, nosno kost ter mu strgalo meso z rok, dočim je zadobil Bišof poleg preloma leve roke samo lažje poškodbe. Šofer avtomobila je takoj obvestil reševalce, ki so oba poškodovana prepeljali najprej v bolnišnico in Kopiča nato v Gradec.

☐ **Prometa ne bo.** Ker bo radi velikega prometa na pokopališče rabilo mestno avtobusno podjetje vse razpoložljive vozove, se ukinejo popoldanske vožnje za danes na progah: Maribor—Limbuš—Ruše, Maribor—Pesnica in Maribor—Sv. Peter.

Odkritosrčna beseda revmatično bolnim

Da Togal resnično pomaga pri revmatizmu, se ponavlja v sledečem:

»Da sem že preje poznal Togal tablete, koliko mojih dolgoletnih revmatičnih bolečin bi si pr hr nil in koliko trpljenja preprečil. Zelo sem srečen, ker lahko odkrito rečem, da so Togal tablete resnično učinkujoče zdravilo brez vsakih stranskih pojavov od strani srca ali želodca. Vsakemu ga bom rad priporočal. Še enkrat hvala: S. Stojanović, sluzitelj Uprave vodovoda O. G. B., Beograd, Kn. Mihajlova ulica št. 3«.

Togal tablete uspešno in hitro učinkujejo proti revmatizmu, protinu, išijasu, gripi, živčnim bolečinam in ozeblinam. Čez 6.000 zdravnikov priporoča v uradno potrjenih ocenah uporabo Togala. Dobi se v vseh apotekah.

Odobr. od Minist. soc. pol. in nar. zdravja S. Br. 8415 od 22. oktobra 1932.

☐ **Ker ni dobil povabila...** Razprava v tožbi postajenačelnika g. Štefina proti voditelju narodne železniške organizacije Tumpeju radi žaljenja časti, za katero je vladalo v krogih mariborskih železničarjev toliko zanimanja, je bila preložena. Tožencu namreč ni bilo izstavljeno sodno vabilo...

☐ **Novo mesnico** je otvoril v Gornji Gosposki 41. g. Friderik Čeh. Več v oglasnem delu današnjega lista.

☐ **Usmiljenim srcem.** V Studencih živi družina: oče brezposeln, invalid in štirje otroci od 2 do 13 let, ki so bili izključno navezani na zaslužek žene, matere, ki je bila zaposlena v tekstilni tovarni, dokler je ni ugonobila morilka-jetika. Pred dnevi je žena podlegla in družino je zajela nepopisna beda. Usmiljena srca! Darila v blagu in denarju sprejema uprava na Koroški cesti 1 ter podružnica na Aleksandrovi cesti. 6.

☐ **Tovarna mesnih izdelkov** Mihael Hohnjec, preje Rudolf Welle, Krčevina, do sedaj št. telefona 22-27, od danes štev. telefona 29-35.

Nedeljski sport

Zopet so bili glavni nedeljski sportni dogodki izven Ljubljane. Tako v podzvezinem kakor tudi v državnem prvenstvu. Svojega lokalnega rivala Železničarja je Maribor gladko odpravil s 4 : 1 in si s tem priboril prve točke. Pred glavno bitko sta počivala Ilirija in Primorje. Kakor nalašč, da dobi naše sportno občinstvo poželjenje po dobri nogometni igri, v Ljubljani ni bilo nobene važnejše igre. Le kvalifikacijska igra med Celjem in Slovanom, ki se je končala z zmago Celja s 4 : 2. S to igro je zaključeno prvo dejanje žaloigre enega naših vodilnih klubov, ki je moral igrati cel ducat kvalifikacijskih iger, da bi prišel v podzvezino ligo, do katere je imel pravico na podlagi sklepov občnega zbora LNP. Sedaj čaka Celje še igre z Rapidom, ki bo letos gotovo srečnejši in prišel v ligo. Rapid je tudi v drugi igri s Čakovcem gladko zmagal s 4 : 1. Čakovec, ki je svoječasno dosegel proti mariborskim in zagrebškim klubom lepe rezultate, je popolnoma odpovedal. Ker z njim tudi v finančnem pogledu ni uspeha, je prav, da pride na njegovo mesto katerikoli klub, ki je bližje Ljubljani. To bo seveda po zadnjih rezultatih gotovo Rapid. Stali si bodo nasproti torej trije ljubljanski in trije mariborski klubi. Najbrže bo postavil Maribor tri boljše klube ko Ljubljana.

Ker pri nas ni bilo iger, ki bi bile predmet pozornosti našega sportnega občinstva, je moralo naše uredništvo v nedeljo zvečer odgovarjati na brez števila vprašanj, kako je bilo v Splitu, kako v Milanu. Zakaj? V Splitu se je vršila prva finalna tekma za državno prvenstvo. Vse je nestrpno pričakovalo prvih vesti o rezultatu. Naši prijatelji so bili presenečeni pred enim tednom in skoro niso verjeli, da je Concordia zmagala nad Jugoslavijo, Hajduk nad BSK. Marsikdo je še enkrat klical uredništvo in povedal drugo ime, misleč, da smo ga potegnili z prvim rezultatom, nič boljše ni bilo to pot. Vsakdo se je čudil, ko je zvedel 2 : 1 za Concordio. Skoro vsakdo je rekel 2 : 1 za Hajduk in nas skušal popravljati. Toda 2 : 1 je bilo za Concordio in prijatelji so se morali končno le zadovoljiti s tem rezultatom. V Splitu zmagati, to ni šala, zlasti pa za Concordio, ki je dosedaj prišla iz Splita še vselej težko poražena. Ker je že predzadnja nedelja vsa napovedovanja prevrnila, zakaj naj bi bilo to pot drugače? Torej po težki borbi je zmagala Concordia, ker je bila taktično veliko boljša. Hajduk je napadal, stisnil Concordio v obrambo, igral v njenem kazenskem prostoru, toda v gol niso znali poriniti žoge. Takrat, ko je bil Hajduk najbolj v premoči, ko so stali njegovi branilci skoro na sredi igrišča, je s prodori dosegla Concordia dva gola, ki sta najbrž že odločila državno prvenstvo. Tako, da je treba pri nogometu poleg znanja, še precej sreče. Te pa Hajduk po dolgem času enkrat ni imel. Prihodnjo nedeljo bo padla odločitev kar na dveh krajih. V Ljubljani bo odločeno, kdo bo jesenski prvak Slovenije, v Zagrebu pa, kdo bo državni prvak. Gradiva za ugibanja med tednom je sedaj dovolj.

Tudi za izid igre v Milanu je bilo veliko zanimanje. Rezultat 6 : 1 je bil sprejet bolj verjetno, kot oni iz Splita. V Milanu proti vodilnemu klubu Italije 6 : 1 ni presenetljiv rezultat. Ze prvaka Jugoslavije pa vseeno ni časten. BSK ne bi smel čez mejo, zlasti ne v Italijo, ako njegovo moštvo ni v formi. Sicer pravijo poročila, da je BSK lepo igral in takega poraza ni zaslužil, toda 6 : 1 ali pa 4 : 1 ni dosti razlike. Državni prvak bi moral naš nogomet boljše reprezentirati. Res je, kakor pravijo, Gazzari odpovedal in prejel po nepotrebnem tri lahko ubranljive gole. Nastop BSK v Milanu je bila zelo slaba reklama za ves naš nogomet, čeprav je BSK v polju lepo igral. Toda v 16 meterskem prostoru mora napad pokazati, kaj zna in v polju. Z ostrimi streli iz vsake pozicije so se izkazali Italijani. Vsako akcijo je zaključil oster strel na gol, in to ne da bi delovali in iskali priložnost za lep in čist strel. Po takem porazu BSK. bo težko kateri od naših klubov prejel vabilo za gostovanje v Italijo. Sicer so pa italijanski nogometaši za vsako naše moštvo doma premočni.

K prazniku varčevanja

Za proslavo 8. svetovnega praznika varčevanja je stalni odbor Mednarodnega zavoda za varčevanje izdal ta-le proglas:

»Danes se v vseh državah slavi »Varčevanje«. Ta proslava se mora ponavljati vsako leto. Zato je treba opozoriti na varčevanje z razmišljanjem, odloki, dejanji in besedami. Ta dan ni praznik veselja in nedela. Delo in varčevanje sta gotovo najmočnejša in najsigurnejša faktorja blagostanja, napredka in dostojanstva vsakega posameznika. Varčevanje se izvršuje samo z uspešno disciplino, z močjo volje. Predpostavljajoč enostavno življenje in enakost običajev, olajšuje varčevanje zbližanje državljanov: varčevanje opravlja in vodi njihovo delo k socialnim rezultatom, ki smo jih videli dolej in kateri nas bodo nasledili v življenju. Varčevanje je neumoren tvaritelj gospodarske moči naroda.

Kot predstavniki hranilnic vsega sveta dajemo na vse te proglas, do katerega nam daje pravico stoletni obstoj naših ustanov za varčevanje, ki so zmagoslavno prešle revolucije, vojne in propade, krize vseh vrst do brezglavih spekulacij. Do tega nas pooblašča iskreno prijateljstvo, ki nas, predstavnike hranilnic iz 24 držav, zedinja v skupnem socialnem delu. Naš proglas naj opozori one, katerim je zaupano narodno varčevanje v javnih in privatnih ustanovah, da jim je dolžnost, upravljati prihranke najskrbneje v skladu z zakoni posameznih držav in v skladu z voljo in potrebami vlagateljev, ki so jim zaupali svoje prihranke. Geslo nam je naša solidarnost, solidarnost vseh varčevalcev vsega sveta, za katere je mednarodni mir edino jamstvo, ki daje edino polno zaščito za prihranke, ki so bili prihranjeni s trudom delavca ter materijalnega, intelektualnega in moralnega bogastva, ki je dediščina človečanstva.«

Finance Delavske zbornice. Zadnja skupščina Delavske zbornice v Ljubljani je odobrila zaključne račune Delavske zbornice za 1928—29, 1929—30, 1930—31. Proračunsko razdobje 1930—31 je bilo zaključeno s primanjkljajem 54.133 Din, dočim je izvenproračunsko gospodarstvo azkazalo 506.552 D. prebitka. Skupno so znašali izdatki v tem proračunskem letu 11.6 milj. Din, po računu dobička in zgube pa so bili izdatki v kulturne namene 0.2 milj. Din, za socialno politiko 0.54 milj. Din, odpisi 0.18 milj. Din, posli v prenesenem delokrogu 0.3, osebni izdatki so dosegli vsoto 0.5 milj. Din, dočim so bili materijalni izdatki višji. Donos je znašal 3.07 milj. Din. V bilanci za 31. julij so bile navedene naložbe z 0.88, dolžniki 2.2, inventar 2.0 in vrednostni papirji 3.1 milj. Din.

Na sadnem sejmu, ki bo od 5. do 7. novembra na Velesejmu v Ljubljani, bodo ljubitelji dobrega in izbranega sadja obilo in po ugodnih cenah postreženi. Preden se založite za zimo s sadjem, počakajte na ta sadni sejem, kjer bo bogata izbira najboljših zimskih sort

Izpremembe v članstvu Zbornice za TOI v Ljubljani. Minister trgovine in industrije g. Ivan Mohorič je imenoval za člana v industrijskem odseku ljubljanske zbornice za TOI g. **ing. Oskarja Dračarja,** tovarnarja v Mariboru, za njegovega namestnika pa g. ing. Antona Klinarja, člana uprave Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani.

Borza

Ljubljana, 31. oktobra.

Denar

Danes so ostali nespremenjeni tečaji Curiha, Newyorka in Prage, učvrstila sta se Berlin, Bruselj, dočim so devize Amsterdam, London, Pariz in Trst popustile. Odstotek bonifikacije je ostal nespremenjen.

Ljubljana. Amsterdam 2311.79—2323.15, Berlin 1363.47—1374.27, Bruselj 799.41—803.35, Curih 1108.35—1113.85, London 188.42—190.02, Newyork 5726.31—5754.57, Pariz 225.77—226.89, Praga 170.01—170.87, Trst 293.79—296.19.

Curih: Pariz 20.36, London, 17.04, Newyork 518.62, Bruselj 72.075, Milan 26.57, Madrid 42.55, Amsterdam 208.60, Berlin 123.175, Stockholm 89, Oslo 86.80, Kopenhagen 88.80, Sofija 3.75, Praga 15.36, Varšava 58.10, Atene 3, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.06.

Vrednostni papirji

Danes je bila tendenca za vojno škodo v začetku čvrstejša, kasneje pa slabejša. Nasprotno pa je bil 7% Bler v začetku slabejši, kasneje se je učvrstil, vendar ni dosegel tečajev zaključka preteklega tedna. Promet na zagrebški borzi ni bil znaten in je znašal: vojna škoda 100 kom., 7% inv. pos. 50.000, begl. obveznice 25.000 in 7% Blerovo posojilo 3000 dol. Nadalje je bilo zaključenih 75 kom. sreč Rdečega križa.

Ljubljana. 7% inv. pos. zaklj. 46.50, vojna škoda zaklj. 175, 7% Bler. pos. zaklj. 33, Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 3700—4000, Priv. agr. banka 210—210, 7% inv. pos. 46—51 (46.50, 50), agrarji 23 bl., vojna škoda 174—175) (175), 12. 175—177, 6% begl. obv. 31—31.50 (31.50), 7% Bler pos. 32—33 (33), 7% pos. DHB 43 bl. Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 53.816 Din.

Belgrad. Narodna banka 3900—3950 (3920), Priv. agr. banka 211—213 (214, 210), 7% inv. pos. 49.50 bl., agrarji 20.50—21.50 (20), vojna škoda 174.50—175.50 (175, 173.50), 6% begl. obv. 31—32.50 (31.75, 31.50), 7% Bler. pos. 35 bl., 7% pos. DHB 40—42 (41).

Dunaj. Don. sav. jadr. 63.75, Živno 58.5, Alpine 11.90.

Žitni trg

Pšenica je nadalje čvrsta v ceni in se zahteva za staro, boljše blago 157.50 (79 kg težko), za novo blago, 76 kg težko, 152.50, 78 kg težko 155.50. Koruza je v ceni nespremenjena, kajti dovozi so radi neugodnega vremena izredno slabi. Sedaj se realizirajo prejšnji zaključki za te mesece. Za umetno sušeno koruzo

Novi Sad: Vse je neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet 53 vagonov.

Chicago: Pšenica marec 49.25, maj 50.625, dec. 53.50, koruza marec 29.25, maj 31, dec. 25.25.

Winnipeg žito dec. 56.125, jan. 50.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Eduard Saborsky et Co., Dunaj.) Prignanih je bilo 1990 goved, iz Jugoslavije 192. Na kontumačnem trgu je bilo 98 romunskih goved. Cene: voli najboljši 1.80—1.82, I. 1.50—1.65, II. 1.10—1.40, III. 0.80—0.90. Krave I. 1.10—1.20, II. 0.80—0.90, biki 0.80—1.20. Klavna živina 0.50—0.70. Tendenca: voli so se podražili za 5—7 grošev, druge kvalitete so ostale neizpremenjene.

Dunajski prašiči sejem. (Poročilo tvrdke Ed. Saborsky et Co., Dunaj.) Prignanih je bilo 6270 pršutarjev in 3815 špeharjev, iz Jugoslavije 2520. Na kontumačnem trgu je bilo 465 pršutarjev in 2810 špeharjev. Cene: špeharji najboljši 1.82, I. 1.72—1.78, II. 1.65—1.70, kmetski prašiči 1.65—1.85, pršutarji 1.30—1.60, najboljši 1.80—1.83. Tendenca: špeharji so se podražili za 5 grošev, pršutarji pa so obdržali dosedanjo ceno.

Jajca

Produkcija je povsod zelo majhna in so vsled tega vsi trgi živahni. Tudi tukaj se je nakupna cena precej dvignila. Predvidevajo se v letošnji zimi razmeroma visoke cene, ker je baje konzerv malo. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 29. oktobra.

Trbovlje

Proslava praznika Kristusa kralja je bila prav lepa, posebno obilna je bila udeležba mladine pri obhajilni mizi. Popoldne pa je v polni dvorani zanimivo pre laval g. misijonar Sedej D. J. o misijonu v Indiji in tamošnjih razmerah, kamor bo sam odpotoval čez en mesec. Program so dobro izpolnile deklamacije, srčkana igrica otrok in petje. Veličasten je bil prizor ob sklepu na odru s kipom Srca Jezusovega v ozadju, ko je donelo iz preko 200 mladih grl: »Kristus mora kraljevati!«

Cerkveno opravilo za rajne se na praznik začne ob 2 popoldne v župni cerkvi, nakar bo procesija na novo pokopališče. Župni urad opominja v svojem razglasu, da je pokopališče posvečen kraj in ni prav, da se n. pr. tam kadi.

Zemljarina je na novo predpisana in davčni urad v Laškem vabi prizadete, da se za zadevo pozanimajo in pravočasno stavijo svoje pripombe in pritožbe, če ni kaj v redu.

Plače bo znižala občina svojim uslužbencem. Za koliko, še ni gotovo in županstvo še premišljuje tozadeven predlog. Če bi se znižanje izvršilo lani, ko so cene res padle, bi bilo bolj prav ko sedaj, ko se cene dvigajo in ne vemo, kje se bodo ustavile.

Tovarišev so se spominjali bivši vojaki zadnjo nedeljo. Ob 8 je imel bivši vojni kurat g. Ratej sv. mašo za padle, nato so pri spomeniku vojnih žrtev položili dva lepa venca. Po spominskem govoru pa so še občuteno zapeli »Oj Doberdob«.

Dr. Ivo Benkovič in **Dr. Fran Skabernè**
odvetnika v Ljubljani vljudno naznanjata
preselitev svoje odvetniške pisarne
na Aleksandrovo c. 6, mezz. vhod Beethovnova 14, palača Dunav, v Ljubljani.
Lift. Tel. 2002.
V Ljubljani, 31. oktobra 1932.

Dobra žarnica — cenena razsvetljava!

„Poceni" žarnica — draga razsvetljava!

Pri žarnicah slabe kakovosti zamoremo prišteditі samo na parah. Zato pa je račun vporabe toka tem večji.

Kupujte poceni svetlobo — ne „poceni" žarnice!

Kupujte torej samo dovršeno, svetlojako in ekonomično

TUNGSRAM - žarnico!

Kamnik

Mlinar in njegova hči. S to priljubljeno narodno igro bodo, kakor vsako leto, tudi letos otvorili v Kamniškem domu gledališko sezono. Igro bodo predvajali na dan Vernih duš zvečer. Nastopila bo zopet stara garda igralcev Kamniškega doma, režira pa g. Sipo Kolman.

Smuško skakalnico je SK Kamnik preuredil in popravil vse malenkostne hibe, ki so se pokazale lansko leto. Podaljšal je iztek v nasprotni hrib in nekoliko znižal nalet. Tudi preostri prehod iz strmine v ravnino so popravili, tako da je skakalnica sedaj idealna. Delo je vodil tudi letos g. Karlo Kumer. Na kamniški skakalnici se bodo letos vršile prvenstvene skakalne tekme LZSP.

Ljubno ob Savinji

Premeščeni sta gospodični učiteljici Šušteršič in Saksida, obe v Prekmurje. Ob slovesu ne moremo drugače, kakor da obema blagima gospodičnama zakličemo iskreni Bog plačaj! Hvala Vama za vso skrb in ljubezen, ki sta jo naklanjali otrokom v šoli in za vso požrtvovalno prosvetno delo med mladino! V odlični meri veljajo tudi Vama pesnikove besede:

»Bog dobi, kar deci daste;
kdor se deci približuje,
v njem kraljestvo božje raste.«

Na Ljubno bosta obe gospodični lahko kmalu pozabili. Mladino pa blagovolita ohraniti v lepem spominu, saj se Vaju bomo tudi mi vedno spominjali ne s častjo in spoštovanjem.

Naznanila

»Mlinar in njegova hči« na odru Rokodelskega doma. Priljubljeno žaloigro »Mlinar in njegova hči« bo vprizorilo danes ob pol osmih zvečer rokodelsko društvo. Predprodaja vstopnic je dopoldne od 10 do 12 v pisarni v I. nadstropju Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12.

Sestanka »Svete vojske« v Rokodelskem domu **nocoj ne bo,** pač pa je jutri, v sredo 2. nov. ob 19 istotam seja odbora. — Tajnik.

Predavanje o Kavkazu. S. P. D. priredi v torek, dne 8. novembra svoje drugo letošnje predavanje. Povabilo je dunajskega alpinista Hansa Slezaka, ki bo pripovedoval o svojih turah v Kavkazu. Opozarjamo že danes planince, da se gotovo udeleže te zanimive prireditve.

Moste pri Ljubljani. Naše Prosvetno društvo uprizori drevi klasično žaloigro »Ljubezni in morja valovi«. — Režijo vodi g. Poženel. — Igra bo gotovo zadovoljila tudi najbolj razvajenega gledalca. — Začetek ob pol 20.

Dol pri Ljubljani. Spomladi v aprilu smo zaključili dramatično sezono s Cankarjevo dramo: »Hlapci«, v nedeljo 6. novembra ob 15 pa zopet otvarjamo z dramo istega pisatelja, vzeto iz sodobnega življenja: »Hlapec Jernej in njegova pravica« v slikah. Ker je pisatelj Ivan Cankar tako globoko poznal slovensko ljudsko dušo, bo gotovo brez dvoma njegova drama zopet žela velik uspeh. Zato v nedeljo vsi v Prosvetni dom.

Poizvedovanje

Kdo pogreša od 30. oktobra rjavo, lovsko psico? Lastnik psa vprašaj pri uredništvu.

Zlato zapestnico sem izgubila v soboto zvečer. Najditelj naj jo odda proti nagradi v oglasnem oddelku lista.

Izgubljeno. Včeraj med 9 in 10 dopoldne je bila v Ljubljani izgubljena večja vsota denarja v lirah. Denar ni last osebe, ki ga je izgubila, zato lepo prosi, da ga pošteni najditelj proti nagradi odda na policiji.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 1. novembra: 9.30 Razorožitveni problem in vzgoja (Etbin Bojc). 10.00 Prenos cerkv. glasbe iz stolnice. 11.00 Operni dueti, pojeta gg. Jože Gostič in Marjan Rus. — 12.00 Čas, poročila, plošče. 20.00 Prenos iz Prage. 22.00 Čas, poročila. 22.15 Salonski kvintet.

Sreda, 2. septembra: 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroški kotiček (gdč. Vencajzova). 18 Salonski kvintet. 19 Ruščina (dr. N. Preobraženski). 19.30 Kariativno in narodno delo (Etbin Bojc). 20 Samospevi gdč. Angele Megla. 20.30 Samospevi g. Joža Likoviča 21 Komorni pihalni kvartet. 22.15 Čas, poročila

Drugi programi:

Torek, 1. novembra:

Zagreb: 20.00 Prenos simfoničnega koncerta češke filharmonije iz Prage — 21.50 Poročila in vreme. — **Milano Torino Genova Trst Firenze:** 20.30 L'Italiana in Algeri, opera. — **Barcelona:** 22.00 Operna glasba. — **Stuttgart:** 20.00 Recitacije — 22.45 Klavir. — **Toulouse:** 21.00 Pestra glasba — 22.00 Harmonike — 23.15 Solistovske točke — 0.05 Angleška glasba. — **Berlin:** 21.30 Komorna glasba — 22.15 Poročila. — **Belgrad:** 20.00 Prenos koncerta češke filharmonije iz Prage — 22.00 Poročila. — **Rim:** 20.45 »Fanfan la Tulipe«, opereta. — **Boromünster:** 21.10 Moteti — poje društvo sv. Cecilije v Bernu — 21.40 Staroitalijanska glasba. — **Langenberg:** 20.00 Kvartet — 21.00 Mutabimur non tollimur — 22.10 Poročila. — **Praga:** 20.00 Instrumentalni koncert češke filharmonije — 22.20 Večerni koncert. — **Dunaj:** 20.00 Simfonični koncert. — **Budapest:** 19.30 Verdi: Requiem — prenos iz opernega gledališča.

Sreda, 2. septembra:

Zagreb: 20.30 Večerni koncert. 22.40 Instrumentalni koncert. — **Barcelona:** 21.05 Radio orkester. 22 Igra. — **Stuttgart:** 21 Citre. 22.45 Koncert. **Toulouse:** 21 Koncert vojaške godbe. 21.15 Filmska glasba. 21.30 Komična operna dlasba. 21.45 Harmonike. 22.30 Pestra glasba. 23 Popevke. 23.15 Violinski koncert. 23.30 Operne pesmi. 00.05 Angleška glasba. — **Berlin:** 20 Simfonični koncert. 22.15 Poročila. 23.15 Plesna glasba. — **Belgrad:** 20 Ruska glasba. 20.40 Igra. 21.10 Večerni koncert. 22 Poročila. — **Beromünster:** 20 Zborovni in orkestralni koncert.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Tore, 1. novembra: ZLOČIN IN KAZEN. Izven Znižane cene.
Sreda, 2. novembra: LOPEZ. Red Sreda.
Četrtek, 3. novembra: GOSPA INGER. Red A.
Petek, 4. novembra: Zaprto. (generalka).
Sobota, 5. novembra: VESELI VINOGRAD. Premijera. Izven.

OPERA

Začetek ob 20

Torek, 1. novembra: RIGOLETO. Izven. Znižane cene.
Sreda, 2. novembra: Zaprto (generalka).
Četrtek, 3. nov.: ZALJUBLJEN V TRI ORANŽE. Red C.
Petek, 4. novembra: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 1. novembra ob 20: FRIDERIKA.
Sreda, 2. novembra: Zaprto.
Četrtek, 3. novembra ob 20: ZA NARODOV BLAGOR. Red C.

Lorna Doone

67

Roman iz Exmoora

»Marsikaj sem že videl na svetu,« je dejal starec, »toda kaj takega še ne. Vajino početje bi spadalo prej v vroči pas, kakor pa v hladno Exmoorsko meglo.«

»Povsod je tako početje na mestu, visokorodni gospod, kjer se dve srci strinjata,« sem odvrnil in živo zardel; »komur se kaj takega pripeti, temu ni pomoči.«

Sir Ensor se je naslonil na svojem stolu nazaj in je globoko ozdihnil. Nemara se je pri pogledu na naju spomnil svoje ponosne mladosti? Morda si je njegovo srce ob robu groba zaželelo novega življenja v ljubezni in upanju?

»Nespametna otroka, nespametna otroka,« je ponavljal starec po dolgem molku; »ostanita preprosta kakor sta zdaj, ostanita kakor dečko in dezaj in je globoko vzdihnil. Nemara se je pri pogled od naju, trudna glava se mu je povesila na prsi in beli lasje so ga ovili kakor mrliški prt.

Eno in štirideseto poglavje.

Hladna uteha.

Žal mi je bilo starega Ensora, da je tako nagloma izdihnil. Res da je v življenju storil marsikaj hudega, toda pretrpeti je moral tudi nemajhno krivico. Nemara v srcu ni bil tako hudoben, kakor so ga ljudje sodili po zunanje. Pomislimo samo, koliko slabega storijo drugi, čeprav imajo v primeri z njim pravi raj na zemlji! Nečem trditi, da je starec privolil v najin zakon, toda nedvomno nama bi dal svoj blagoslov, da ni že drugi dan umrl.

Lorna je sedela ob zadnji uri na eni strani njegove postelje, a jaz na drugi. On ni imel nič proti moji navzočnosti, zato so tudi ljudje, ki so prihajali in odhajali iz hiše, menili, da imam pravico biti pri njem. Karver in njegov oče se nista prikazala k umirajočemu; bržkone sta se medtem posvetovala in si prizadevala, kako bi si zagotovila oblast v Doonski dolini.

Malo pred svojo smrtjo — na srečo sva bila z Lorno sama poleg njega — je naredil z roko nemirno kretnjo, kakor da bi naju hotel ogovoriti.

»Nekaj išče v postelji na tvoji strani,« mi je pošepetala Lorna.

Segel sem pod zglavje in potegnil izpod blazine nekaj trdega. Najdeni predmet se je žarko zaiskril po temačni sobi. Na mig umirajočega sem ga izročil Lorni.

»To je moja krasna lesketajoča se ogrlica,« je vzkliknila presenečeno. »Ded jo je hranil zame in tvoj starinski prstan je visel prej na nji. Ali jo smem zdaj obdržati, dragi dedek?«

Umirajoči je slabotno prikimal. Videti je bilo, da je bil zadovoljen, ko je Lorna radi varnosti prepustila ogrlico meni, ki sem jo takoj vtaknil v žep.

Bil je ledenomrzel dan, ko so pokopali sira Ensora Doona na malem pokopališču, kjer je počivala tudi Lornina teta Sabina. Nisem se mogel premagati, da ne bi šel za pogrebom; stopal sem pa vedno malo zadaj, ker sem zvedel od Gwenny, da sta se Karver in svetnik Doone zaklela, da se maščujeta nad menoj. Vkljub temu sem bil prepričan, da se me ne bosta upala napasti, dokler ne bo njihov veliki glavar počival v zemlji, in tudi Lorna je upala, da ji bosta prve dni žalovanja prizanašala.

Zame je bil presunljiv pogled, ko so krepki, mrki možakarji, ki se niso bili ozirali ne na človeške, ne na božje postave, molče in s povešenimi glavami stopali s sklenjenimi rokami za krsto svojega vrhovnega poglavarja. Toda v nobenem očesu nisem opazil solze, samo Lorna je bridko ihtela. Prepričan sem bil, da bodo za mogočnim, ponosnim možem, ki so se mu v življenju pokoravali samo iz strahu, a ne iz ljubezni, samo kratek čas žalovali, potem bo pa pozabljen od vseh, razen od Večnega sodnika.

Po pogrebu sem se ves potrt vračal preko barja domov; krepko sem jo rezal, da bi se obvaroval mraza, kajti naproti mi je vel rezek veter. Nastala je bila tako ostra zmrzál, da je celo blagoslovljena voda na Ensorovi krsti pomrznila. Na nebu so viseli temni, grozeči oblaki, toda slana in megla sta izginili, tudi sneg še ni pričel naletavati in tla so bila trda nalik suhi rjavi skorji.

Povsem nenavaden se mi je zdel let selečih se ptic: v gostih trumah so plahutale in plule vse v isti smeri, ne hitro, toda nepretrgoma in brez vreščanja. Tako so se še ves drugi teden selile proti zapadu. Vse gozdne ptice so se poslovile od nas, tudi pribe, kljunači, ruševci, kosi in celo vrane.

To je bil pričetek najhujše zime v onem stoletju; spričo ostrega mraza so celo gozdni zajci postali tako krotki, da si jih mogel v zasneženih jarkih z roko loviti. Jerebice so z brnečim vreščanjem krožile okoli hiš in tudi številni drozgi in drugi manjši ptiči so oslabeli in premrli prihajali iskat hrane in toplote pred naša vrata. Anka je skrbela zanje in jih pridno pitala s kruhom, mlekom, sirovim mesom in različnim semenjem; stara Betty bi jih bila rada kdaj pa kdaj priredila za na mizo, toda Anka ji je iz usmiljenja do živali to prepovedala. Ljubko je bilo videti našo marljivo ptičjo gostiteljico, ko se je sukala med gostoležo družinico, nudila ptičem pičo z dlani in jih božala po perju. Vsi so jo poznali in ji brez strahu pobirali hrano z roke.

Jaz sem pa hrepenel po neki drugi ptički, ki bi jo tako rad privedel na svoj dom in jo varoval vsega zlega. Nisem pa mogel priti do nje, kajti že prvo noč po Ensorovem pogrebu je pričelo tako silno snežiti, da kaj takega še nisem bil doživel in se mi je sploh zdelo nekaj nemogočega. Nebo je bilo oni večer temno nalik pragozdu in vihar je tulil okoli voglov. Mraz nam je silil do kosti, zato smo se takoj po večerji spravili spat. Tedaj sem se domislil starega ovčarja, ki je nedavno pri nas prenočeval in nam prerokoval tako hudo zimo, kakršna je bila pred šestdesetimi leti. Tedaj so zmrznile cele črede drobnice in tudi mnogo divjačine v gozdovih. Bili smo res silno lahkomiselni, da nismo pravočasno poskrbeli za prezimovanje živine in je spravili na varno. V moji spalnici je postajalo uro za uro hladneje in spričo mrzlih občutkov sem delal trdne sklepe, da bom takoj drugo jutro zamujeno popravil. Toda žal, kaj pomaga vsa dobra volja, če se človek prepozno odloči.

Otok mrtvih s svojo grozotno tajnostjo in romantiko.

GROBOVI V SOVJETIH

Vsak narod se nam pokaže v pravi luči, če pregledamo božje njive po njegovi zemlji. Ali časti grobove sinov, ki so mu poklonili vso ljubezen? Ali so božje njive gojene kot ljubljeni spomin ali so zavrženi kot obrabljena suknja? Resnično je, da so pokopališča ogledalo narodne duše vsake vasi, okrajev, dežel in mest. Ne bi se skril, narod moj; sleherni potnik ve, kako je s teboj. — Pa še je označen v pokopališčih značaj naroda. Ali časti mrtve burno, s vsem pompom ali tiho in domače. Slednji smo mi Slovenci. Ob dnevu vernih duš se odpro srca naših ljudi in prelep razgovor se začne med zemljo in nebom. Tiha ljubezen spaja žive in mrtve. Saj to je edino, da se z molitvijo pomeniš s svojimi dragimi. Le to te vzdrži, ko gre od tebe ljubljena oseba.

Jutri bodo ljudje po vsem vsetu ljubili mrtve, prosili jih odpuščanja za težke dni, ki so jim jih za življenja pripravili. Zraven pa bodo s strahom mislili: kdo bo še kleti osorej živ?

Le v eni državi bodo ljudje doma objokovali svoje rajne. Ne bodo mogli na grobove, katere so jim oskrunili vladni ljudje. Ob belem dnevu in nekaznovani jih skrunijo še danes.

Dežela sovjetov, ki je že davno zavrgla ljubezen do mrtvih, je povsem drugače poskrbela za grobove in tudi mrličem določila odgovorno vlogo v boju za mrzli tehniški napredek. Kakor znano, so potrebne za izdelovanje elektroštevcev marmorne plošče. Žal, je marmor dokaj nerodna snov. Koliko dela in časa zahteva prevoz težkih kamnov v tovarno in vse ostalo strokovno postopanje. Moskovska elektrarna, ki zelo potrebuje plošč za števce, ni mogla kljub vsem opominom, globam in dopisovanju dobiti v uralskih kamnolomih naročenega blaga. Kdo ve, koliko neprilik bi utegnilo nastati, če ne bi priskočil socialistični domovini na pomoč iznajdljiv in podjeten tovariš Neusihin, vodja neke zidarske zadruge. Navdušene oblasti so mu takoj podelile potrebno dovoljenje in pričel je uspešno izkoriščati pokopališča v duhu dalekosežne pjatiletke. Delavci odnašajo marmorne plošče, razdirajo spomenike in vse to pretvarjajo v prepotrebne elektroštevce in podobno. Moskovski dnevniki poročajo, da morajo čitati obiskovalci velikega kinematografa v Baumanovskem predmestju na pretikalniku v foyeru poleg rdečih napisov: »dvorana«, »oder«, »balkon«, »zasilni izhod« in podobno, tudi nepotrebne globoko izklesane besede: »v starosti 48 let« in »naj mu sije večna luč«, a koga to moti! Kazalec elektroštevca niha desno in levo pa se ne zmeni za te komične preostanke neblage preteklosti... Ruska zgodovina šteje med najbolj ponosne spomine besede bojevitega kneza Svetoslava, ki je zaklical v X. stoletju svojim vojščakom, ki so bili radi grške premoči obkoljeni v današnji Bolgariji: »Ne posramim zemlji ruskoj, mertvije srama ne imutj!« Zdaj se je vse spremenilo. Namesto mrtvih nimajo nobenega sramu živi, ki skrunijo rusko zemljo.

Na grobeh

Od vseh strani vro obiskovalci grobov k svojim dragim, ki so šli pred leti spat na božjo njivo. Rož jim prinašajo in sveč bodo prižgali na grobovih in prisrčno (kakor morda nikoli v letu) bodo molili. — Ponekod bodo pa grobovi brez rož in brez sveč in brez ljubezni. Tam spe ljudje, ki niso nikoli v življenju veselja užili pa se še na pokopališču ločijo od ostalih ljudi.

Atilov zaklad

Med Avstrijo in Madjarsko se že nekaj časa bije boj za stare umetnine, ki veljajo več kot 100 milijonov zlatih kron; te so bile nekoč madjarske, a jih danes skrivajo avstrijski muzeji in cesarski gradovi. Madjari trdijo, da so že nekaj stoletij pred svetovno vojno Avstrijci vse večje zgodovinske dragocenosti sistematično odvažali iz Madjarske na Dunaj. Sem spada tudi svetovno znani Atilov zaklad, ki je bil odkrit leta 1799 pri Nagy-Szentmiklosu. Ta zaklad, ki obstoja iz 23 nenavadno lepih zlatih posod v starogotski formi, je pripadal nekemu gotskemu kralju, danes pa leži v dunajskem ivornem muzeju. Madjarska trdi, da je prevoz teh Atilovih dragocenosti na Dunaj krivičen in da jih občina Nagy-Szentmiklos zahteva nazaj. Nadalje zahteva Madjarska povrnitev dragocene zlate Bocskajeve krone, velevredno staro perzijsko delo. To krono je podaril sedmograškemu knezu Bocskaju turški sultan leta 1605. Kesneje pa so jo Habsburžani prenesli na Dunaj. In končno zahteva Madjarska naslednjih 800 dragocenih umetnin vseh vrst, katere so Avstrijci tekom zadnjih stoletij odpeljali v svojo rezidenco. O teh madjarskih zahtevah bo razpravljajo posebno avstrijsko-madjarsko razsodišče.

Vatikanski filmi

Sv. oče je podelil blagoslov skupini duhovnikov, ki potuje v Hollywood, kjer bo proučila izdelovanje zvočnih filmov. Sv. stolica je sklenila kljubovati kvarnemu vplivu kinematografa z izdelovanjem filmov iz dobe prvih kristjanov. V ta namen bodo posneti prizori v rimskih katakombah. Druga vrsta slik bo namenjena življenju svetnikov, ki ima neprecenljiv vzgojni pomen za sedanjo mladino. Vse vloge svetnikov in pravičnikov bodo odigrali izključno duhovniki. Naposled je spisano tudi dejanje za film o življenju modernega vernika. Kazal ga bo v boju z različnimi skušnjavami in mu narekoval pravilno odločitev v dvomih, ki jih vzbuja sedanja razredna borba.

Padanje rojstev v Italiji

Po uradnih podatkih je v Italiji več rojstev kakor smrti tekom devetih prvih mesecev 1932 za okrog 284.000 duš, proti 318,000 za isti čas v letu 1931 in 319.000 za isto periodo v letu 1930. Potemtakem so v dvoletnem presledku in za periodo 9 mesecev padla rojstva točno za 107.000 duš.

Glede na število ljudstva je odvišek rojstva nad smrtnimi slučaji tekom 9 mesecev v letu 1932 6.8; v letu 1931 7,7 in leta 1930 9,6 pri vsakem tisoču prebivalcev. — Če se ne bo krivulja italijanskih rojstev v bodočih mesecih tega leta dvignila, bo leto 1932 najslabše rojstveno leto za Italijo od svetovne vojne sem. — Tudi število ženitev močno pada.

Glavo prodal

Pred nedavnim je bival v Manchestru mož, Datas, ki je svojo glavo prodal za 1000 funtov in za letno (dosmrtno) rento 396 funtov šterlingov. Ta mož ima namreč najpopolnejši spomin izmed vseh ljudi, ki so kdaj živeli. Nekateri zdravniki, člani zveze londonskih medicincev so namreč kupili to glavo, da bi jo po njegovi smrti skrbno pregledali in si eventualno razložiti ta nenavaden spomin. Zdravniki mu ne bodo le 1000 dinarjev na noto izplačali, marveč vzdrževali vso njegovo družino. — Zanimivo je, da je Datas prav za prav že prodal svojo glavo že leta 1904 v Ameriki, in sicer za 10.000 funtov šterlingov. Štirje ameriški zdravniki so jo kupili. Toda ko je poslednji teh kupcev 8. septembra 1926 umrl, se je Datas odpravil v Ameriko, kjer je dobil uradno potrdilo te važne smrti. Nato pa je v Evropi znova razpisal glavo, ki pa je danes že prodana. Ne vem, kakšno občutje ga grabi ob misli, da mu bodo možgane razkosavali vprav tedaj, ko je mislil v grobu mirno spati.

Pokopališka reklama

Brezobzirna ameriška reklama ni prizanesla niti pokopališču. Revni ljudje so veseli vsakega zaslužka, zato so dovolili na grobove v New Yorku sledeče napise: »Tukaj počiva Anny Hawkins. Obupana je zapustila to dolino solz, ker je izgubila svojo nekoč pravljično lepoto. A lahko bi jo ohranila, če bi stalno rabila sloveče toiletno milo tvrdke H. G. Carter in sin, New York City.« Na drugem spomeniku stoji: »Tu uživa večni mir g. Joe Bernstam. Smrt ga je pokosila v najboljši moški dobi in pretrgala njegovo nadebudno delovanje. Zaslovel je kot šef svetovnoznane tvrdke Bernstam sinova, ki ima vedno več kupcev zaradi izvrstnega blaga po izvenkonkurenčnih cenah.« — Amerika ne obstane s trgovskimi načrti niti pred mrtvimi.

Stari bardi vstajajo...

Vsako leto se obnavlja v Cornwallu v Angliji velik keltski domovinski praznik, kjer se oblečejo posestniki v stara oblačila (stari keltski narodni pevci, rapsodisti). Na sliki korakajo Cornwallci v dolgem sprevodu s staro keltsko zastavo na prazne prostore.

Redko odlikovanje

Po vsem britskem imperiju vlada običaj, da se za neustrašna dejanja odlikujejo državljani z zlato medaljo. To je največje in najlepše odlikovanje, ki ga država daje. Nedavno je dobil tako odlikovanje neki južnoafrikanec, ker je ob lastni smrtni nevarnosti rešil nekega človeka iz žrela morskega psa. Da je to v resnici veliko odlikovanje, vidimo iz tega, da sta ga doslej prejela samo dva moža. Drugi lastnik take medalje je stari častnik angleške mornarice, ki je leta 1882 rešil dva svoja tovariša pred gobcem morskega psa. Način, kako ju je rešil, se sliši kot pravljica. Tega leta sta se namreč kopala dva mornarja v bližini ladje, ko se nenadno pojavi v njuni bližini ogromen morski pes. Ker nista imela orožja, je bilo jasno, da bo vsaj eden plen groznega žrela. Brez obotavljanja skoči častnik, ki je stražil na ladji, preko krova — pa slučajno je obvisel na hrbtu pošasti. Žival se je prestrašila in se umaknila. Vsi so bili rešeni gotove smrti. Ta neustrašeni poročnik pa je dobil srebrno medaljo za rešitev, a hkrati je bil prvi, ki je prejel zlato medaljo Stanhope-medaljo. Pa jo je tudi zaslužil!

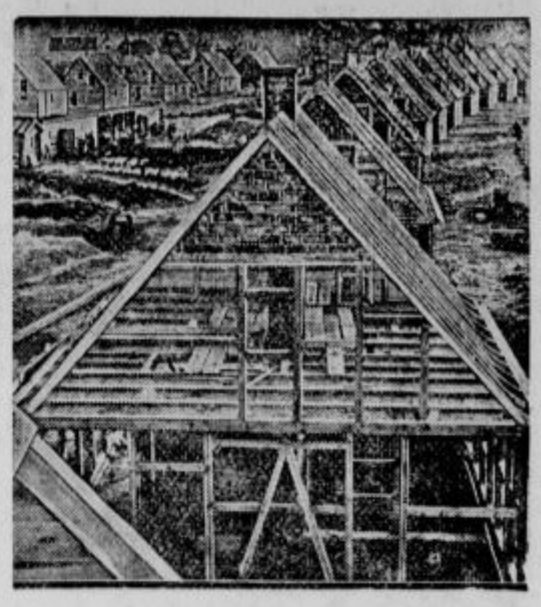

Selišče brezposelnih.

Na sliki vidimo selišče, katerega so si brezposelni delavci sami zgradili v bližini Monakovega. Obsega pa okrog 400 hiš. Vsa dela, tudi načrte, so izvršili brezposelni sami. Sleherno poslopje ima kuhinjo, dve sobi, kakor tudi prostore za manjše živali in vrt v obsegu 700 kv. metrov. In to je ono, kar bi brezpravne delavce napravilo srečne in zadovoljne v sedanjem kaosu krivične neenakosti

Angleži in gramofon

V Angliji si kupiš gramofonsko ploščo, ne da bi moral stopiti v trgovino in tam preizkušati posamezne plošče. Prodajalec samo nastavi papirnat lijak na telefonski aparat v prodajalni, zraven postavi gramofon in zaigra. Kupec pa je medtem bogve kje ob telefonu in posluša zaželene plošče. Vsi londonski trgovci so zadnji čas uvedli ta novi način prodajanja, saj se sliši igranje po telefonu prav tako jasno kot v trgovini. Tu se pač prečestokrat dogaja, da se poslušalec samo zabava, ko naroči igranje plošč, toda trgovine so s tem računale, zato imajo osebje, ki je na sleherni mig pripravljeno streči komurkoli. Zveza tgovcev se je celo obrnila na poštno upravo, da bi ji šla na roko: zgodi se namreč, da kdo takoj ne dobi zaželene firme (ker je telefon zaseden), pa naj poštna uprava da na razpolago številko drugega trgovca, da bi kupca vse dotlej s svojimi ploščami zabaval, dokler ni pač številka pravega trgovca znova odprta. S tem se vrši sijajna reklama. Toda pošta je prošnjo gladko odklonila

Iznajditeljica radija

Dne 7. novembra bo praznovala znana odkrite.jica radiuma, gospa Marija Curie, 65-letnico svojega življenja. Gospa Curie, ki je po rodu Poljakinja, je odkrila skupno z možem radij in ga po svoji domovini imenovala element polonium. Leta 1911 je prejela Noblovo nagrado za kemijo. Ako pomislimo, koliko pomen ima radij za zemljo in človeka, moramo pač priznati iznajditeljici visoko priznanje.

Prazgodovinski kiti

V Leningrad se je vrnil znanstvenik Andrianov, ki je osem mesecev raziskoval ostanke orjaških, predzgodovinskih živali vzdolž obale obskega zaliva. Našli so te živali pravzaprav domačini Neneni. Posamezni deli neznanega morskega orjaka so ležali raztreseni po obali polotoka Jasnai. Ti deli (kosti, koža, meso...) so se v večnem ledu izvrstno ohranili. Neneni pobirajo že od leta 1901 sistematično maščobne ostanke teh morskih velikanov. Andrianov je mnenja, da je bila ta pokrajina v pradavnini naseljena z mogočno čredo predhistoričnih kitov. Ta ruski zoolog je prinesel domov za muzej ostanke izumrlih orjakov. Pripravlja pa se za tje velika ekspedicija, ki bo pokopališče nekdanjih morskih naseljencev temeljiteje preiskala.

Ženske deputacije

Tudi ženske so se odpravile v dolgih pohodih nad London, naj jim reže kruha in deli pravic. Vse ceste so polne deputacij, prav od Škotske vro. Toda London odgovarja le s policijskimi pogoni. Mislim, da bodo morali odgovoriti človeško, sicer se bodo množice naveličale prositi...

Upravni in nadzorstveni svet ter ravnateljstvo **Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani** naznanjajo, da je umrl

msgr. dr. Anton Jerovšek

podpredsednik nadzorstvenega sveta itd.

ki si je pridobil velikih zaslug za naš zavod.

Pokojnika ohranimo v častnem spominu!

V Ljubljani, 31. oktobra 1932.

Naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrl, previden s sv. zakramenti, naš predobri brat, stric in svak

msgr. dr. Anton Jerovšek

ravnatelj Tiskarne sv. Cirila v Mariboru itd.

na predvečer Vseh svetnikov, dne 31. oktobra 1932 ob 19.

Truplo blagega pokojnika bo dne 2. novembra 1932 ob 2 popoldne prepeljano iz hiše Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5, v Slovensko Bistrico.

K večnemu počitku ga bomo spremili v četrtek, dne 3. novembra 1932 ob 10 dopoldne na župnijsko pokopališče.

Nebeški oče, bodi mu plačnik za vse dobro delo njegovega očetovskega srca!

Spodnja Nova vas, dne 31. oktobra 1932.

Ivana Jerovšek, sestra.

Marija Jerovšek roj. **Frešer,** svakinja.

Janez Jerovšek, nečak.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru naznanja tužno vest, da je njen prezaslužni ravnatelj

msgr. dr. Anton Jerovšek

danes ob 7 zvečer mirno v Gospodu zaspal. Bog mu bodi plačnik za njegovo vzorno delo in očetovsko skrb za razvoj našega podjetja.

Pogreb blagopokojnega se bo vršil na Vernih duš dan, dne 2. novembra 1932 ob 14 izpred hiše žalosti Tiskarne sv. Cirila na Koroški cesti 5.

Truplo se bo po blagoslovitvi in poslovitvi prepeljalo v Slovensko Bistrico, kjer bo pogreb v četrtek predpoldne.

Maribor, dne 31. oktobra 1932.

Načelstvo Tiskarne sv. Cirila.

Upravni odbor in uradništvo Mestne hranilnice v Mariboru javljata tužno vest, da je umrl njihov predsednik ravnateljstva, gospod

monsignore

dr. Anton Jerovšek

Zaslužnega moža, ki si je stekel za naš zavod nevenljivih zaslug, ohranimo v blagem in trajnem spominu.

Maribor, dne 31. oktobra 1932.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru naznanja tužno vest, da je njen ustanovitelj in načelnik, gospod

monsignore

dr. Anton Jerovšek

danes, dne 31. oktobra 1932 ob 7. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo dne 2. novem' .a 1932 ob 2. uri popoldne izpred hiše Tiskarne sv. Cirila na Koroški cesti 5.

Njemu, ki je posvetil toliko svojega neumornega dela razcvitu zavoda, bomo ohranili trajen hvaležen spomin.

Maribor, 31. oktobra 1932.

Načelstvo in nadzorstvo Spodnještajerske ljudske posojilnice.

Žena sama sebe vara, ako misli, da bo s polepšavanjem površine kože dosegla trajno lepoto. To se more doseči le z rednim negovanjem medicinsko zanesljivega sredstva, ki temelji na zdravstvenih principih, kakor je to Fellerjeva kavkaška Elsa-krem-pomada za obrambo obraza in kože, ki napravi kožo gladko, mehko, čisto, odstranjuje gube, brazgotine, sojedce in izpuščaje ter je izborna proti solnčnim pegam. Ona ne deluje samo na površino kože, temveč se globoko vsesa in s svojimi dobrimi sestavinami hrani, obnavlja in pomlajuje kožo na obrazu, vratu in rokah. Fellerjeva Elsa-krem-pomada ščiti obenem pred škodljivimi vplivi vetra in prahu. Po pošti 2 lončka z zavojnino in poštnino Din 40·— pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 134. Savska banovina.

Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdravja Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglas Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Rokavice, nogavice
dobite najceneje pri tt.
F. M. Schmitt, Ljubljana
Pred Škofijo 2

Vajenci

Učenca
dobrega računarja, sprejme večja trgovina z meš. blagom. — Ponudbe pod »Dobra vzgoja« 15.672. (v)

Kovaški vajenec
s hrano in stanovanjem se sprejme v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.790. (v)

Službe iščejo

Mladenka
stara 16 let, z dežele, poštena, pridna, išče službo pri boljši rodbini. Gre tudi k otrokom. Naslov: Joži Selan, Malence, p. Kostanjevica. (a)

Nameščenje
kakršnokoli, išče gospodična, trg. naobražena, z gospodinjsko šolo, poseduje lasten pisalni stroj. Vešča je tudi prodaje v trafiki z velikim prometom. Cenj. ponudbe pod »Skromna« št. 15.763 na upravo »Slovenca«. (a)

Intelig. gospodična
z malo maturo, z znanjem nemščine, i š č e mesto k otrokom. Pomagala bi v gospodinjstvu. - Ponudbe pod »Inteligentna« 15.772 na upravo »Slovenca« v Mariboru. (a)

Službe dobe

Prekajevalca
samostojnega, prvovrstnega — rabim. Nastop takoj. Ponudbe pod »Mesarija« št. 15.697. (b)

Kuharico
samostojno, spretno, ter služkinjo, ki dobro pere in lika, sprejme večja trgovska hiša. Ponudbe z navedbo zahtevkov dosedanjih služb na upravo »Slovenca« pod »Snažna in zdrava« št. 15.671. (b)

Iščem
starejši, kmečki zakonski par za samostojno vodstvo in obdelavo srednjega posestva. - Ponudbe poslati do 15. novembra. Nastop službe o božiču. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 15.762. (b)

Denar

Vrednostne papirje
vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

8% obresti
in dvakratno jamstvo v blagu nudim onemu, ki posodi hranilno knjižico za kavcijo. — Dopise na upravo »Slovenca« pod značko »40 do 50.000« št. 15.649. (d)

Posojila
od 100.000 do 5,000.000 Din iščemo za I. hipoteke — eventuelno tudi v hranilnih knjižicah. Cenjene ponudbe na: M. Jankole, komamnditna družba — Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. d

Pouk

Abiturijent
d a j e instrukcije vseh predmetov. Pojasnila daje podružnica »Slovenca« v Novem mestu. (u)

Šoferska šola E. Čeh
(bivša Čarmenikova šoferska šola)
Ljubljana, Dunajska c. 36
Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zastonj in franko.

Ženitbe

Poročil bi
gospodično do 30 let staro, s primernim premoženjem ali posestnico, kakršnekoli obrti, želeč si ustanoviti stalni dom. Posedujem nad 100.000 Din gotovine, sem dobrosrčen ter finega značaja. Dekle istih lastnosti zaželjeno. Resne dopise pod: Hrepenenje 21/15.787. (ž)

Stanovanja

ODDAJO:

Pristopajte
k Društvu stanovanjskih najemnikov — Ljubljana, Vegova ulica 8. (o)

Dve stanovanji
v Dev. Mar. v Polju 109, nasproti kolodvora, oddam. (č)

Stanovanje
trisobno, s kopalnico, takoj oddam. Naslov pove uprava pod 15.691. (č)

V Rožni dolini
cesta V št. 13a, se odda takoj ali za december soba s kuhinjo. (č)

Majhno stanovanje
z vrtom izven mesta oddam najraje kakemu penzijonistu. Treba je malo popravila. — Poizve se: Karlovska cesta 18, podpritličje. (č)

Sobo in kuhinjo
takoj oddam blizu postaje v Dev. Mar. v Polju štev. 97, ob progi proti vežbališču. (č)

Dvosobno stanovanje
s pritiklinami, parketom, elektriko, vodovodom, poceni oddam. Poizve se pri Ogrinu, Dev. Marija v Polju 118. (č)

Gospodična
išče stanovanje in hrano — z uporabo glasovirja. Ponudbe pod »Konservatorij« št. 15.798 na upravo »Slovenca« Ljubljana. (s)

Sobo, kuhinjo,
pritikline — takoj oddam. Val. Vodnikova 15, Zelena jama. (č)

Sobico
oddam gospodični. Resljeva cesta 26/I. (s)

Malo sobico
zračno, išče miren, dostojen gospod. Ponudbe z navedbo cene pod šifro »Poštenje« št. 15.784 na upravo »Slovenca«. (s)

Opremljeno sobo
solnčno, zračno, poseben vhod, centralna kurjava, elektrika, oddam. - Lepi pot 19, Mirje. (s)

Vnajem

ODDAJO:

Gostilno
v najem dobite v Ljubljani na najugodnejši točki. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 15.789. (p)

Objave

Sodna dražba
kompletne opreme kanditne tvornice (stroj za izdelavo bombonov, mletje sladkorja in dišav itd.) se bo vršila dne 5. novembra ob 13 na Rimski cesti 6. (o)

Hiša
visokopritlična, tristanovanjska, nova, blizu mitnice v Zg. Šiški, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.768. (p)

Radi trenutnih
finančnih težkoč takoj prodam v sredini mesta še nedovršeno stavbo, katera kljub temu že sedaj dobro donaša. Ponudbe pod šifro »250.000« 15.788.

Enonadstropna hiša
dvostanovanjska, nova — dve sobi, lep vrt, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (p)

Enonadstropno hišo
s sadnim vrtom, zraven gospodarsko poslopje — prodam za 140.000 Din. Hiša je primerna za trgovino ali za vsako obrt, stoji ob asfaltni cesti na najprometnejši točki Gorenjske. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.802. (p)

Stavbne parcele
pet minut od mesta Celje, poceni naprodaj. Vzame se tudi hranilna knjižica Ljudske posojilnice. Permozer, Celje. (p)

Glasba

Pianino
črn, skoraj nov, ceno prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.811. (g)

Zlato
(staro zlatnino) kupujemo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Šelenburgova 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

Kdo proda
lepe vrtne maline in robide (Newberry ali sl.)? Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »N. P.« štev. 15.812. (k)

SUHE GOBE ŽELOD in DIVJI KOSTANJ
kupuje
V. H. ROHRMANN
LJUBLJANA
Sv. Petra nasip štev. 27.

Pohištvo

Spalnica
hrastovo pleskana, in velika kuhinjska kredenca po ugodni ceni naprodaj. Jurij Bogataj, mizar, Stara Loka 68, pošta Škofja Loka. (š)

Spalnico
kompletno — prodam za 2000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.783. (š)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Puhasto perje
čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. L. BROŽOVIČ — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja

Jabolka
štajerska, namizna, v zabojih, dobavi: »KRALJEVI VRELCI« Kostrivnica — p. Podplat.

Fige
v mestu po 5 Din, zunaj mesta po 3.50 Din za kg. Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. 5. (l)

Kočija
dobro ohranjena naprodaj za 1500 Din. Ivan Peternel, Podbrezje, Gorenjsko. (l)

Seno naprodaj
zdravo, suho, prešano v balah. L. Nouschak, Bos. Dubica. (l)

Naprodaj
rolo z okvirjem in šipo, vel. 180×270, in pisalna miza. Vprašati v trgovini Fabiani & Jurjovec, Ljubljana. (l)

Obrt

Brusimo britve
škarje in nože. Istotam najcenejša brivnica. Maribor, Mlinska 8. (t)

Restavracija Senica
Tattenbachova ulica — na novo preurejena. Toči se prvovrsten vinski mošt iz Kovaških vrhov — (Schmitzberger) — liter 6 Din ter priznano dobra vina. Sprejmejo se abonenti na dobro domačo hrano. (t)

Mlinarji!
Rž, proso, ajdo in ječmen kupite najceneje pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.
Veletrgovina žita in moke.

Sveže najfinejše norveško
ribje olje
iz lekarne dr. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Nakup in prodaja vreč ter jute
A. Grebenc
Dunajska 36

Postelnje žične vloge
v lesenih ali železnih okvirjih, ter zložljive železne postelje izdeluje solidno točno po naročilu tvrdka
Pavel Strgulec
Ljubljana, Gosposvetska cest a13
Zahtevajte brezplačni cenik!

Sadvita
Sadje v čokoladi. Vrečica 5 Din.
Tovarna čokolade »MIRIM«.

Posestva

Droben oglas v »Slovencu« posestvo ti hitro proda; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Več stavbnih parcel
na Večni poti prodam. - Vprašati v gostilni Fatur, Večna pot. (p)

Stavbna parcela
na lepem kraju v Vižmarjih naprodaj. Mimo pelje vodovod in elektrika. Poizve se: Vižmarje št. 100. (p)

Enonadstropna vila
v Zg. Šiški ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.781. (p)

Industrijci in kapitalisti!
Naprodaj stavbišče v Zagrebu na Kanalu — industrijska četrt, 5750 m² in bukov gozd za posekanje, na Štajerskem, 320 do 330 ha proti vložnim knjižicam ali terjatvam velebank. Pojasnila daje: Landor Karlo, Zagreb — Tomašičeva 10. (l)

Kupimo

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Bukova drva in ogljc
kupuje stalno
Uran Franc
Ljubljana
Sv. Petra cesta 24.

Jabolka
fina, sortirana, krompir in žlahtni kostanj kupimo. Obvezne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Franko vagon« 15.795. k

Parni kotel
50 do 75 m² izgrelne plohe, tlak 6 do 10 atm., s celo armaturo — kupim. Ponudbe z označbo sistema in starosti kotla poslati upravi »Slovenca« pod št. 1000. (k)

Prodamo

Če avto svoj stari prodaješ al' motorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo prižene Slovenčev najmanjš' inserat

Konfekcija — moda!
Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Nogavice, rokavice,
robce, perilo, torbice, kravate
nizke cene, samo pri
PETELINC-u
Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

115 Din
1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t

Štedilnike
raznih vrst; vrtne, balkonske in stopniške ograje, dimn. vratica, brzoparilnike, nudi po najnižjih cenah ključ. podjetje Ciril Podržaj, Ig pri Ljubljani.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah za stroino pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg

Odpadke od žage
dobro osušene in kratko žagane, prodaja v vsaki množini Ivan Slska, Metelkova ulica 4. (l)

Kaj takega pa še ne
in v sedanjih težkih časih tudi več ne bo. Radi opustitve moške konfekcije
popolna razprodaja na Dunajski cesti 2
Obleke iz trocnega štofa že od Din 180·— naprej itd. Obleke si zalogo pravočasno, kajti te smešno nizke cene ostanejo le dokler traja zaloga.
Josip Ivančič

Priporočamo Vam
najboljše šivalne stroje in kolesa
Adler - GRITZNER
Švicarski pletilni stroji
DUBIED
edino le pri tvrdki
Jos. Petelinc, Ljubljana
Telef. št. 2913 za vodo. Telef. št. 2913
Brezplačen pouk v vezenju. Večletno jamstvo.
Zaloga v Kranju: Trgovina Levičnik

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32

DRVA IN PREMOG
pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

posteljne mreže
s peresi, podložene in navadne elastične izdeluje najceneje od 65 Din naprej po velikosti
Alojz Andlovic
Komenskega ul. 31 in Mestni trg 9 (poleg Skabernetа)
Sprejemajo se popravila. Dostava brezplačna.

Modroce
otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje
Ignacij Narobe
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu)

Otvoritev nove mesnice!
Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril dne 29. oktobra v hiši
Gornja Gosposka ulica štev. 41
NOVO UREJENO MESNICO
V zalogi bom imel vedno vsakovrstno prvovrstno meso po solidnih cenah.
Za obilen obisk in naročila se vljudno priporočam.
FRIDERIK ČEH, MESAR

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Tudi v naši podružnici
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska štev. 3030.

CENJENE DAME!
Ako hočete imeti za jesen ali zimo eleganten in trpežen plašč za nizko ceno, boste istega najlažje izbrale v konfekcijskem oddelku tvrdke
F. I. Gorlčar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29
kjer se izdelujejo plašči v lastnem ateljeju po prvovrstnih pariških modelih.
Ogled brezobvezen

Velour modni ševjot, rips, pliš za damske plašče
Velika izbira, nizke cene
R. MIKLAUC „Pri Školji"
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Medarska ulica — Pred Školjo

Zavese, posteljna pregrinjala
namizne prte, prtiče itd., krasno vezene in po nizkih cenah dobite pri
MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
(poleg hotela Štrukelj).
Vezenje oprem za neveste, monogrami, gumbnice, entlanje, ažuriranje in predtiskanje.
Velika izbira predtiskanih ženskih ročnih del.

Kdor hoče kupiti šivalni in pisalni stroj na hranilno knjižico, ga dobi pri tvrdki
IVAN JAX IN SIN
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 2.

FOTOAPARATE
svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtländer, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi
fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Kajenje je strup! Vsak se lahko igraje odvadi zdravju škodljivega kajenja z našimi „EX"-TABLETAMI. Tekom 14 dni preneha kaditi tudi najstrastnejši kadilec, ako je dnevno trikrat uporabljal EX-tablete. 1 zavitek Din 30·— in poštnina, cela kura 5 zavitkov Din 145·— franko. Razpošilja po povzetju: »AURORA« SEKT 40, NOVI SAD, Železniška 38.

Kako sem grdo kožo napravila lepo belo

»Moja koža je bila brezbarvna, temna in uvela. Imela sem grde zajedavce, razkavo in suho kožo ter razširjene pore okrog nosa, podbradka in čela. Danes se vsi divijo moji mehki, beli in krasni polti ter me zavidajo.«
Krema Tokalon hrana za kožo (ne mastna) vsebuje mehak, blagodeien vosek, ki se pridobiva iz sveže preparirane smetane in olivnega olja. Ta krema gladi in krepi kožo, pomiruje kožne žleze, krči razširjene pore ter odstranjuje zajedavce. Najboli razkavna in najtemneiša koža postane bela in mehka, najbolj suha pa sveža in vlažna, pri tem pa ne mastna. Krema se uporablja tudi proti koži, posebno na nosu, če je mastna in če se sveti.
Krema Tokalon hrana za kožo (bele barve) olepšava, obnavlja in osvežuje kožo na jedistvene način v treh dneh. Uporabljajte jo zjutraj. Če imate gube na licu, uporabljajte kremo Tokalon hrano za kožo, rožnate barve po noči, ker ona pomlajuje in hrani Vašo kožo, ko spite.

Najlepše damske plašče
po najnižjih cenah kupite pri tvrdki
A. Paulin, Ljubljana
Kongresni trg 5

Double modni kamgarn, ševjot za fine obleke in sukanje
Velika izbira ugodne cene
R. MIKLAUC „Pri Školji"
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Medarska ulica — Pred Školjo

Pohištvo
postelinina, preproge, linolej, pohištveni predmeti. — Zelo znižane cene.
KAROL PREIS, Maribor
Gosposka ulica 20.
Ilustrirani ceniki brezplačno!

Zajčeve čevlje iz Zirov
prodaja tvrdka Cadež & Komp. družba z omej. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta (palača „Grafika")
OGLEJTE SI ZALOGO!

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

Specijalna delavnica za smučarje in gojzerce. Mehanična popravljalnica snežk in gateš. Prvovrstna izdelava. Točna postrežba. Cene konkurenčne.
Albin Eržen, Sv. Petra cesta 33

Ploščicam za stensko oblogo in štedilnike
smo ponovno znižali cene
Gradbeni in keramični materijal
LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA C. 15

Ne zvišuj cen, ako si še ugodno kupil!
Manufakturna trgovina
Commerce d. d.
Tavčarjeva ulica št. 2 - prvo nadstropje
prodaja po sledečih cenah:

Tenisflanela	Din	6.50
Veleurbarhenti	Din	9.—
Enobarvna flanela za damsko perilo	Din	8.—
Angleška flanela za damsko perilo	Din	12.50
Rožasti barhenti za spalne plašče Ia	Din	18.—
Zefirbarhenti — svilnati karo	Din	13.—
Čisto volneni enobarvni popelini, 100 cm široki	Din	23.—
Šifon, 80 cm	Din	6.—
Šifon najboljše kvalitete, brez apreture	Din	10.—
Platno za rjuhe, 150 cm	Din	17.50
Prima domače platno, 150 cm	Din	19.50
Gradl za žimnice	Din	23.—
Ševjot, 140 cm	Din	30.—
Najfinejši pliš za damske plašče	Din	160.—
Pristni angleški kamgarn od Din 120.— do	Din	180.—
Češki štofi za moške obleke od Din 60.— do	Din	90.—
Moško sukno že od	Din	50.—
Flanelaste rjuhe	Din	29.—
Posteljne odeje, šivane	Din	125.—
Ostanki za moške suknje 2.50 m do 2.80 m — cel ostanek	Din	250.—
Najfinejše blago za damske plašče od Din 40.— do	Din	80.—

O UGODNOSTI CEN TER O KVALITETI BLAGA SE IZVOLITE PREPRIČATI!

Družinska Pratika za leto 1933
je pravkar dotiskana in bo odslej
na razpolago
v vsaki knjigarni in večji trgovini.
Kakor vse novejše letnike krasi tudi ta letnik
zbirka krasnih slik
s kakoršno se ne more ponašati noben drugi slov. ljudski koledar.
Cena Din 5·-, po pošti 50 p več.

Razprodaja
lepega modnega blaga: srajc, kravat, nogavic, rokavic, ovratnikov, klobukov, čepic i. t. d.
Prodaja se pod nabavno ceno
pričenši v sredo 2. novembra 1932 od pol 9 do 12 ure in od 2 do 4 ure in vsak dan, dokler bo zaloga.
Skladišče Balkan 4

Naša Sloga - Ljubljana
Dunajska cesta 17

Mašna oblačila, bandere, vse potrebščine za veleč. g. duhovnike
Cerkvene posode, monštrance, svečnike itd.
Zaloga vseh vrst svil za mašne obleke itd.
kipi, slike
Popravila mašnih oblačil in cerkvenih posod.

Pred nakupom ali prodajo
vložne knjižice
obrnite se zaupno na
M. Jankoič, komanditna družba
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica štev. 6
Telefon 3052
Informacije brezplačne!

Naznanilo preselitve
Svojim cenj. odjemalcem najvljudneje naznanjam, da se preselim s 1. novemb. 1932 s svojo
špecerijsko trgovino
v razširjene in novo preurejene lokale moje ze obstoiece specijalne trgovine in pražarne za kavo
na Dunajski cesti
vogal Tavčarjeve ulice št. 2
Karol Planinšek

ZAHVALA. Ob smrti našega nepozabnega
Aleksandra Mattanovicka
polkovnika v pokoju
smo prejeli nebroj dokazov sočutja. Zahvaljujemo se vsem znancem in prijateljem, ki so spremili pokojnika na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vojaški oblasti, nadalje komandantu 16. artilerijskega polka in vsem gg. oficirjem in vojakom, ki so izkazali pokojniku zadnjo čast in ga spremili k večnemu počitku.
BERTA MATTANOVICH, vdova; ing. DRAGO MATTANOVICH, sin — ter vsi ostali sorodniki.

✝

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš predobri soprog, oziroma oče in dedek, gospod

LUKA BLEJEC

šolski upravitelj v pokoju

dne 30. oktobra po dolgi in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo 2. novembra ob pol 3 popoldne izpred mrtvašnice Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1932.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

ZAHVALA

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi naše nad vse ljubljene soproge, oziroma sestre, gospe

MARICE ŠMON roj. STELZER

izrekamo najiskrenejšo zahvalo. Posebno velja naša hvaležnost čč. duhovščini, predvsem g. župniku svetniku Ev. Vračku, ki je stal pokojnici na strani ob zadnjem boju in se z ganljivim govorom poslovil od nje na pokopališču. Dalje vsem darovalcem in pevskemu zboru za prelepo žalostinko; zlasti pa še župljanom šentiljskim, ki so v tolikem številu spremljali rajnico na zadnji poti ter cel čas spodbudno molili zanjo sv. rožni venec. Gospod Bog naj vsem obilno poplača!

Na Rodici in Štrihovcu, dne 31. oktobra 1932.

Rodbini ŠMON in STELZER.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Ceč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Franc Kremžar.